

Maria Strutyńska

STARE DRUKI PROWENIENCJI POTOCKICH Z TULCZYNA
W ZBIORACH BIBLIOTEKI UNIwersYTETU
MIKOŁAJA KOPERNIKA W TORUNIU

I. Dzieje kolekcji

O tym, że w Bibliotece Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu znajdują się książki Potockich z Tulczyna oraz ich potomków i spadkobierców wspomniano w "Informatorze Biblioteki Głównej Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu" z roku 1972¹ oraz w opublikowanym 11 lat później artykule Anny Bogłowskiej i Janusza Tondela². O książkach tejże proveniencji nadmienia się w kontekście szczegółowych opracowań charakteryzujących zbiór starych druków Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu³ oraz w monografiach cimeliów⁴. Brakuje jednak ogólnej charakterystyki tej grupy proveniencyjnej, do czego zobowiązują opublikowane już wzmianki. To właśnie będzie przedmiotem niniejszej publikacji. Zainteresowanie bowiem księgozbiorem Potockich z Tulczyna jest duże, choćby ze względu na rolę polityczną, społeczną i kulturalną właścicieli Tulczyna - Stanisława Szczęsnego Potockiego i jego trzeciej żony Zofii Wittowej-Potockiej. To zainteresowanie istnieje nie tylko ze strony profesjonalnych badaczy, ale także wielu miłośników historii, którzy z rodziną Potockich linii "srebrnej Piławy" zapoznali się z popularnych, wielonakładowych książek Jerzego Łojka⁵.

Księgozbiór Stanisława Szczęsnego Potockiego /1752-1805/ właściciela i twórcy Tulczyna narastał drogą kupna i sukcesji rodzinnych. Druga żona Stanisława Szczęsnego - Józefa Amelia z Mniszchów /1752-1798/⁶, właścicielka odrębnej biblioteki, dla której sama wykonała akwafortowy ekslibris - pierwszy polski ekslibris masonski, a zarazem pierwszy sygnowany przez kobietę⁷ - wniosła ze sobą księgozbiór ojca Jerzego Augusta z Dukli. Świadczą o tym zachowane ekslibrisy z biblioteki Mniszchów i Brühlów na książkach zbioru tulczyńskiego⁸. Trzecia żona Stanisława Szczęsnego

- słynna z urody Zofia primo voto Wittowa-powiększyła bibliotekę tulczyńską o książki swojego teścia Jana Witta generała majora i inżyniera wojskowego oraz pierwszego męża Józefa Witta, od roku 1786 również w randze generała majora i komendanta twierdzy kamienieckiej, którą to funkcję objął po śmierci ojca⁹. Wielkość Biblioteki Tulczyńskiej szacuje się na około kilkanaście tysięcy woluminów¹⁰. Właściciele biblioteki dbali o jej rozwój, o czym świadczy wielkość kolekcji, jak również jej bibliofilski charakter, co potwierdzają luksusowe oprawy i mniej luksusowe, ale starannie wykonane ze znakiem własnościowym "B.Tul." wytłoczonym u dołu grzbietu, a także ekslibrisy i pieczęcie pierwszych właścicieli i spadkobierców. Z zachowanych przekazów o przepychu wewnątrz rezydencji tulczyńskiej, parku i ogrodu można sobie również wyobrazić pomieszczenia na bibliotekę i stosowne szafy na książki nimi wypełnione.

Stanisław Szczęsny Potocki podpisywał się na książkach: "Sta Potocki chwk /chorząy wielki koronny/ lub "gak" /general artylerii koronnej/, podając czasem również rok kupna /w Bibliotece UMK mamy 19 książek z jego podpisem - zob. indeks proveniencji/. To samo czyniły jego żony. Józefa Amelia podpisywała się: "Joseph Potocka née Mniszech" /lub de Mniszech/ lub "Z Mniszchów Potocka" /książek z jej podpisami mamy 25/, a Zofia Potocka podpisywała się "Sophie Potocka" /6 książek/. Duża i wspaniała Biblioteka Tulczyńska uległa zniszczeniu i rozproszeniu w wyniku wydarzeń politycznych. Jej zniszczenie rozpoczęło się w 1795 r., kiedy w Zulczynie stacjonowały wojska Suworowa. Początkiem rozproszenia mogła już być separacja Stanisława Szczęsnego z żoną Józefą Amelią, która prawdopodobnie część książek z Tulczyna zabrała ze sobą na dłuższy pobyt do Petersburga¹¹. Po jej śmierci /1798/ książki te mogły przejść dzieci, a część mogła ulec sprzedaży czy zagubieniu, jak to zwykle w takich sytuacjach ma miejsce. Największe jednak spustoszenie kolekcji tulczyńskiej nastąpiło po śmierci Stanisława Szczęsnego /1805/. Rozpoczął się wtedy długotrwały spór o podział majątku między dziećmi z jego małżeństwa i Józefą Amelią /11/ oraz ich macochą Zofią Wittową-Potocką i jej dziećmi /5/. W tym okresie sporów i waśni rodzinnych archiwalia i książki w jakiejś części uległy, z braku właściwego dozoru, rozproszeniu, zniszczeniu i zagubieniu.

Upodobania bibliofilskie przejawiały córki Pelagia /1775-1859/ i Konstancja /1781-1862/ oraz synowie Stanisław Septym /1782-1831/ i Jarosław /1784-1838/ - dzieci Józefy Amelii. Stanisław Septym swoją bardzo wytworną pod względem bibliofilskim bibliotekę gromadził w Petersburgu. Jego córka, po wyjściu za mąż za Augusta Potockiego, sprowadziła bibliotekę z Petersburga do Wilanowa. Dlatego w Bibliotece Wilanowskiej znajdują się książki z podpisem Stanisława Szczęsnego, Józefy Amelii oraz Zofii-Wittowej-Potockiej, jej pierwszego męża Józefa Witta i teścia Jana Witta¹².

Bezpośredni związek z książkami proveniencji Potockich znajdującymi się w zbiorach Biblioteki UMK mają książki, które przejął z Tulczyna Jarosław - marszałek dworu rosyjskiego, komandor honorowy maltański. Posiadał on dwa różne ekslibrisy: jeden dla Biblioteki Maltańskiej Komandorii Sitkowieckiej /wieś Sitkowce na Podolu/ - /w zbiorze starych druków UMK książek z tym ekslibrisem jest 51/ oraz drugi bardzo ozdobny z napisem "Jerslas /!/ Potocki" spotykany na ozdobnych wydawnictwach francuskich. W Bibliotece UMK znajduje się tylko jedna pozycja z takim ozdobnym ekslibrisem¹³. Pierwszy z tych ekslibrisów umieszczony był w górnym lewym rogu wewnętrznej strony okładki. Wymiary tego ekslibrisu wynoszą 34 x 30 mm. W środku znajduje się herb Pilawa, a w owalnym poprzecznym otoku sentencja "scutum opponebat scutis", nad tym korona hrabiowska. Natomiast w większym, też owalnym, ale podłużnym otoku nadającym kształt ekslibrisu figuruje napis: "Biblioteka Komendorii /!/ Sitkowieckey/!/" /fot.12/.

Bibliotekę Jarosława przejął jego prawnuk Franciszek Salezy Potocki /1877-1949/, który zgromadził bibliotekę w swoim majątku Peczara na Podolu. Franciszek Salezy zatrudnił bibliotekarza Alfreda Piottuch-Kubickiego, który księgozbiór w Peczarze uporządkował, zinwentaryzował i skatalogował¹⁴. Na podstawie zachowanych książek z tej biblioteki możemy odtworzyć strukturę działów Biblioteki Peczarskiej. Sygnatura ta jest dla nas również wskazówką przynależności książki do opisywanej biblioteki w przypadku, gdy z jakichś względów nie postawiono pieczęci lub gdy nie zachowała się karta tytułowa, gdzie tę pieczęć najczęściej stawiano. Oprócz okrągłej, prostej pieczęci z herbem Pilawa w środku i z napisem w otoku "Biblioteka Peczarska" - biblioteka ta, jak podaje Józef Długosz¹⁵, Otrzymała dekoracyjny ekslibris. W zbiorach Bibliote-

ki UMK nie natrafiono do tej pory na żaden ekslibris peczarski, być może za taki można uznać ozdobną pieczęć, która zamyka się w kwadracie o boku 5 cm /fot. 3 i 9/. Centralnym punktem owej pieczęci jest herb Pilawa na prostokątnej tarczy o wymiarach 220 x 280 mm. Pod tarczą na wstędze widnieje dewiza rodu: "scutum opponebat scutis"¹⁶, u góry tarczy znajduje się ozdobny pióropusz¹⁷.

W 1917 r. Peczara została spalona. Uratowaną część biblioteki przewieziono w 1918 r. do Krakowa. Stąd większość przeszła do Rudki, gdzie znajdowało się Muzeum Historyczno-Regionalne, które w 1939 r. uległo zagładzie. Część książek z Rudki Franciszek Salezy Potocki przekazał przed II wojną światową Bibliotece Publicznej miasta stołecznego Warszawy. Małą część księgozbioru przechowywaną w Krakowie nabyła w 1956 r. Biblioteka Ossolineum we Wrocławiu¹⁸. Zanim tę "nikłą" część, jak podaje J. Długosz, nabyła Biblioteka Ossolineum, książki z Biblioteki Peczarskiej znalazły się w handlu antykwarycznym, bowiem jak to później opisujemy, Biblioteka UMK nabyła je w Krakowie głównie w roku 1949.

Dla dopełnienia obrazu rozproszenia zbiorów Potockich rodem z Tulczyna, trzeba wrócić do początków XIX wieku, by opisać, co się stało z dużą częścią książek pozostałych w Tulczynie. Rodową siedzibą zawładnął, wbrew woli całej rodziny i własnej matki, Mieczysław Potocki /1800-1876/, syn Zofii primo voto Wittowej¹⁹. W Tulczynie długo nie przebywał. Podczas jego przymusowego zesłania [nie ze względów politycznych] majątkiem zarządzali pełnomocnicy, którzy niezbyt troskliwie dbali o przechowywane w Tulczynie dobra kulturalne. Uzyskiwane kapitały z dochodów majątkowych lokował Mieczysław w bankach francuskich. Po szczęśliwym opuszczeniu imperium rosyjskiego około roku 1871 udało się Mieczysławowi dużą część ocalałej Biblioteki, dzieł sztuki i pamiątek rodzinnych sprowadzić z Ukrainy do Paryża²⁰. Majątek i zbiory po nim odziedziczył jego syn Mikołaj /1845-1917/. Ten umierając bezpotomnie przekazał je swemu kuzynowi Alfredowi Antoniemu Potockiemu /1886-1958/ z Łańcuta. Niestety, nowy właściciel nie dbał o przejęte dobra kulturalne. Część książek /nie wszystkie/, w 1923 r. przetransportował z Paryża do Łańcuta²¹. W roku 1944 wywiózł ponownie za granicę kilkaset skrzyń najcenniejszych zbiorów łańcuckich, w tym książki. Do dziś w Łańcucie zachowało się jednak 472 tytułów w 693 woluminach starych dru-

ków proveniencji Potockich rodem z Tulczyna²². Książki z proveniencją Potockich z Tulczyna są jeszcze w Pałacu Potockich w Paryżu - obecnie siedziba "Chambre de Commerce et d'Industrie de Paris", gdzie oglądał je 22 czerwca 1978 r. Jerzy Łojek²³. Wypływają w międzynarodowym handlu antykwarycznym, o czym również wspomina cytowany autor²⁴. Tę ostatnią "tułaczkę" zawdzięczają ostatniemu spadkobiercy Alfredowi Antoniemu Potockiemu zmarłemu w 1958 r. w Genewie, który nie wykonał testamentu Mikołaja Potockiego. Rozproszył bowiem i zaprzepścił dużą część zbiorów, które według woli testatora miały służyć kulturze polskiej. Tak więc brak odpowiedzialności i zainteresowań bibliofilskich u części potomków Stanisława Szczęsnego Potockiego lub zbyt późne ich wystąpienie /Mieczysław/ oraz wydarzenia dziejowe /zabory, powstania, rewolucja październikowa, I wojna światowa, zmiany granic i ustroju po II wojnie światowej/ stały się powodem rozproszenia, z dużą stratą dla polskiej kultury, cennych zbiorów tulczyńskich. Dziś większe lub mniejsze partie książek z Tulczyna oraz ich pojedyncze egzemplarze można spotkać w najróżniejszych zbiorach rozsianych w Polsce i w świecie. Uzasadniona jest więc ich rejestracja w poszczególnych bibliotekach dla ewentualnego zrekonstruowania zasobu zachowanych egzemplarzy tej rodowej biblioteki magnackiej.

Jak już nadmieniono, Biblioteka Uniwersytetu Mikołaja Kopernika w Toruniu nabyła te stare druki drogą kupna antykwarycznego, głównie w 1949 r. w Krakowie. Postarał się o to pierwszy rektor UMK i dyrektor jego Biblioteki /w latach 1949-1955/ - Ludwik Kolankowski /1882-1956/²⁵. Ludwik Kolankowski, organizując i skupując książki dla Biblioteki UMK, kierował się na pewno potrzebami warsztatu naukowego nowego uniwersytetu, a proveniencje nie były dla niego w tym wypadku czynnikiem najważniejszym, choć zapewne nieobojętnym. Zakup, jakiego wtedy dokonano pod kierunkiem Ludwika Kolankowskiego, potwierdza tylko jego ogromne kompetencje i znanstwo przedmiotu ujawnione przecież już przed II wojną światową w pracy w dużych i ważnych bibliotekach polskich²⁶.

Stare druki proveniencji Potockich z Tulczyna wynotowano przy okazji prac porządkowych w magazynie podczas scontrum w 1987/88 r. Metoda ta nie daje pełnej gwarancji wyłonienia wszystkich dru-

ków, ponieważ proveniencje nie zawsze są od razu zauważalne, a prace porządkowe dyktują szybkie tempo. Nie było możliwości rozpoczęcia poszukiwań drogą akcesji, ponieważ nie ma dla tego okresu ksiąg akcesyjnych w Dziale Starych Druków Biblioteki UMK. Poszukiwania na podstawie rachunków, gdyby takie nawet zachowały się, byłoby metodą jeszcze bardziej złożoną, czasochłonną i też bez pełnej gwarancji, co potwierdza zresztą liczba różnych rachunków /30/ wynotowanych już na podstawie autopsji poszczególnych egzemplarzy odnalezionych bezpośrednio przy półce w magazynie.

Spisem objęto jedynie stare druki. Należy, przypuszczać, że mogą być w zbiorach Biblioteki UMK druki XIX-wieczne omawianej proveniencji samego twórcy Tulczyna - Stanisława Szczęsnego, który zmarł już w 1805 r., a zwłaszcza jego potomków. W Bibliotece UMK, jak to już wspomniano, znajdują się dzieła, które były w księgozbiorach Jarosława Potockiego, a potem Franciszka Salezego Potockiego z Peczary. Ten ostatni żył już przecież na przełomie wieków XIX i XX. Posiadał książki sobie współczesne, które sam nabywał /jak również stare druki, które też sam kupił, a nie odziedziczył po przodkach/. Kilkanaście egzemplarzy z opisywanej proveniencji nabyto również w tym czasie antykwarycznie. Wcześniej trafiły one od Potockich do zbiorów Ciecierskich z Krakowa, a kilka pozycji /20,26,104/ wpłynęło do Oddziału Starych Druków UMK dopiero w grudniu 1987 r. w ramach tzw. depozytu Tarnowskich²⁷. W sumie zarejestrowano 113 pozycji bibliograficznych w około 90 woluminach. Są bowiem klocki /np. Pol.7.III. 251-279/, ale również dzieła wielotomowe, a jedna pozycja /79/ jest zdublowana. Wśród nich znajduje się 8 pozycji wieku XVI²⁸, 44 z wieku XVII²⁹ i 61 z wieku XVIII³⁰. Tych 113 pozycji nie upoważnia nas do oceny zbiorów tulczyńskich liczących kilkanaście tysięcy tomów. Świadczą one jednak o dużej wartości tej biblioteki, a w zbiorach UMK są prawdziwymi perłami, zwłaszcza w polonikach, których ta biblioteka nie ma zbyt dużo, jako że zręby jej tworzą tzw. księgozbiory zabezpieczone z terenu Pomorza Wschodniego i Zachodniego, Warmii, Mazur i Powiśla, a więc głównie germanica³¹.

Wśród książek omawianej proveniencji jest "Atlas Beneventana", czyli egzemplarz rzymskiej edycji "Geografii" Ptolemeusza z 1508 r., który dokładnie opisał J.Tondel w cytowanym artykule

/przyp. 4/. Oprócz Biblioteki UMK, to wydanie posiada jeszcze tylko Biblioteka Uniwersytetu Wrocławskiego. Znajduje się również pierwsze wydanie Kroniki Macieja z Miechowa z 1519 r., które dokładnie omówiła Krystyna Podlaszewska /zob. przyp. 4/. Kwerenda biblioteczna przeprowadzona przez tę autorkę wykazała istnienie tylko trzech egzemplarzy tego wydania w bibliotekach polskich /oprócz toruńskiego po jednym egzemplarzu w Bibliotece Jagiellońskiej i Czartoryskich w Krakowie/ i to różniące się między sobą nie tylko cechami nabytymi, ale również typograficznie. Oprócz Miechowity, są dzieła Marcina Kromera, Jana Herburta, Zygmunta Herbersteina, Aleksandra Gwagnina, Stanisława Sarnickiego, Wawrzyńca Goślickiego /wersja angielska/, Wespazjana Kochowskiego, Andrzeja Maksymilianą Fredry, Łukasza Opalińskiego oraz Tomasza Tretera. Są pisma Szymona Starowolskiego i osiemnastowieczne wydanie dzieła Andrzeja Frycza Modrzewskiego w przekładzie na język polski. Ponadto znajdują się liczne konstytucje i zbiory praw, prace prawnicze Dogiela oraz pisma polityczne dotyczące Polski wieku XVIII /króla Stanisława Leszczyńskiego, Seweryna Rzewuskiego, Feliksa Franciszka Łojko/ oraz obce /Pyrrhus de Varille/. Znajdują się dzieła dotyczące historii Wielkiej Brytanii /poz. 17, 30/. Są utwory Jana Kochanowskiego, Stanisława Herakliusza Lubomirskiego, Owidiusza, Torquato Tasso: "Goffred abo Jeruzalem wyzwolona" w tłumaczeniu Piotra Kochanowskiego. Jest encyklopedia Ignacego Krasickiego "Zbiór potrzebniejszych wiadomości" oraz praca Jana Daniela Andrzeja Janockiego "Excerptum Polonicae litteraturae". Znajduje się kilka luksusowych wydań francuskich /np. poz. 58-60/, które należały do Jarosława Potockiego. Jedno z nich /poz. 58/ ma podpis Jarosława Potockiego, datę i miejsce kupna /fot. 10/. Oprawione jest w jasną skórę marmoryzowaną, z superekslibrisem królewskim francuskim /trzy lilie burbońskie/³² w środku zwierciadła obu okładek, z brzegami kart złożonymi.

Nie ma potrzeby wymieniania wszystkich dzieł, które poniżej są opisane w układzie alfabetycznym. Warto jednak wspomnieć o ciekawym klocku Pol. 7.III.251-279 zawierającym głównie drobne druki okolicznościowe i panegiryki. W klocku tym są trzy prace nie notowane w Bibliografii Estreichera /poz. 2,16,72/, a jedna nie zidentyfikowana /poz. 113/. Kłoczek ów oprawiony w półskórek /zniszczony zresztą/ ma ciekawe proveniencje. Na pierwszej po-

zycji widnieje podpis Józefa Witte, pieczęć Biblioteki Tulczyńskiej oraz Peczerskiej. Aż cztery razy spotyka się podpis Franciszka Wesołowskiego /poz. 1,45,55,76/, profesora Akademii Zamajskiej, zmarłego w 1718 r. Poza tym, w tymże klocek znajduje się autograf Józefa Marii Tori /poz. 102/ z dedykacją dla Jana Witte. Ogółem wynotowano w opisywanym fragmencie zbioru tulczyńskiego ok. 30 właścicieli, co dokładnie wykazuje indeks proveniencji. Na koniec warto jeszcze zwrócić uwagę na ogromny rozmiarem album genealogiczny rodziny Jabłonowskich /poz. 31/. Poza kilkoma luksusowymi oprawami w skórę marmoryzowaną, ze starannym obcięciem kart pomalowanym lub złożonym większość książek oprawiona jest w półskórek, czasem ze znakiem "B.Tul." u dołu grzbieca /poz. 63,79a-b,80,81,89,94,99/. Oprawa jest charakterystyczna dla XVIII wieku /te wydawnictwa przecież dominują/, a więc całe zdobienie skupia się na grzbiecie, gdzie w formie złotego wycisku wytłoczony jest autor i tytuł oraz pojedyncze tłoki kwiatowe lub inne. Wydawnictwa z XVI i XVII wieku są też oprawione w charakterystyczny dla tamtego okresu sposób /pergamin, skóra/.

Zwrócenie uwagi na niektórych tylko autorów i wydawnictwa potwierdza wcześniejszy wniosek, jak ważny i znaczący był to zakup dla Biblioteki UMK.

Przypisy

¹ Red. Krystyna Podlaszewska, s. 19.

² Księgozbiór Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu jako warsztat badań księgoznawczych. W: Studia o Książce 1983, t. 13, s. 23-24.

³ Na przykład I.Imańska, J.Tondel, Dawna książka historyczna w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. W: Studia o Działalności i Zbiorach Biblioteki Uniwersytetu M.Kopernika, Toruń 1988, cz. IV, s. 89 i 98.

⁴ K.Podlaszewska, Pierwsze wydanie Kroniki Macieja z Miechowa w zbiorach Biblioteki UMK w Toruniu. W: Studia o Działalności i Zbiorach Biblioteki Uniwersytetu M.Kopernika, Toruń 1980, cz. I, s. 197-202; J.Tondel, Atlas Beneventana w zbiorach Biblioteki Uniwersyteckiej w Toruniu. W: Studia o Działalności..., Toruń 1982, cz. II, s. 75-100.

⁵ Dzieje pięknej Bitynki. Opowieść o życiu Zofii Wittowej Potockiej 1760-1822, Warszawa 1970, 1972, 1975, 1984. Wyd. 5, Szczecin 1988; Potomkowie Szczęsnego. Dzieje fortuny Potockich

z Tulczyna 1799-1921, Lublin 1981 i 1983; Dzieje zdrajcy, Katowice 1988.

⁶ pierwszą żoną Stanisława Szczęsnego była Gertruda Komorowska, z którą ożenił się wbrew woli rodziców /grudzień 1770/ i która wkrótce /luty 1771/ w tajemniczych i okrutnych okolicznościach zmarła. /J.Łojek, Dzieje pięknej Bitynki, Szczecin 1988, s. 150-152/.

⁷ H.Wolszczanowa, Potocki Stanisław Szczęsny, Słownik pracowników książki polskiej, Warszawa 1972, s. 710.

⁸ W.Wittyg, Ex-librisy bibliotek polskich XVII i XVIII w., Warszawa 1903, cz. 1, s. 49; poz. spisu 17,26,30.

⁹ J.Łojek, Dzieje..., s. 17.

¹⁰ H.Wolszczanowa, op.cit., s. 709.

¹¹ J.w., s. 710.

¹² Zob. J.Rudnicka, Biblioteka Wilanowska. Dwieście lat jej dziejów 1741-1932, Warszawa 1967, s. 126-127.

¹³ Niemniej ekslibris znajdujący się w Bibliotece UMK w książce pod sygnaturą Pol. 8.III.769 /poz. 56 spisu/ jest inny niż opisuje H.Wolszczanowa /dz.cyt., s. 710/. Wymiary jego wynoszą 105 x 70 mm. Jest to litografia przedstawiająca siedzącą mużę trzymającą w lewej ręce otwartą książkę z napisem: "De la Bibliothèque du comte Jeroslas Potocki", zaś w prawej ręce kotwicę. Zza książki widoczna jest głowa siedzącego lwa /fot. 13/.

¹⁴ J.Długosz, Potocki Franciszek Salezy, Słownik pracowników książki polskiej, s. 706.

¹⁵ J.w.

¹⁶ J.Rudnicka, dz.cyt., s. 127 informuje, że sentencję tę na swoim ekslibrisie wypisał też Stanisław Septym - brat Jarosława. Stosował ją również Jarosław na ekslibrisie sitkowieckim.

¹⁷ Opisaną wyżej tę ozdobną pieczęć /fot. 3,9/ bez podpisu kolejnego właściciela czy nazwy biblioteki w załączonym spisie wymieniamy przy "Bibliotece Peczerskiej" pod skrótem h /= herb/ bez przekonania o słuszności tej reguły. Nie jest jednak zasadniczym celem niniejszej publikacji rozstrzygnięcie chronologii ekslibrisów oraz innych znaków własnościowych, a także ich rodzajów oraz dokładnej przynależności. Przyjęto jednakże zasadę podawania wszystkich znaków własnościowych znajdujących się na książce, których jest więcej niż właścicieli. Na przykład Biblioteka Peczerska /piecz./, sygnatura tej biblioteki oraz owa pieczęć i podpis właściciela o ile takowy się znajduje.

¹⁸ J.Długosz, op.cit., s. 707.

¹⁹ J.Łojek, Potomkowie Szczęsnego..., Lublin 1983, s. 79-80.

²⁰ J.w., s. 207.

- 21 J. Długosz, Potocki Alfred, Słownik..., s. 705.; Z. Wiśniowska, Katalog starych druków Biblioteki-Muzeum zamku w Łańcucie. Łańcut 1974, s. XI - podaje, że książki te zostały rozpakowane i sprawdzone dopiero w 1930 roku.
- 22 Z. Wiśniowska, op.cit., s. VIII.
- 23 J. Łojek, Potomkowie Szczęsnego..., s. 297.
- 24 J.w., s. 273-274. W roku 1976 w jednym ze starych antykwariatów w Lizbonie pojawiło się ok. 30 książek pochodzących z Tulczyna, z pieczęcią tej biblioteki lub podpisem "Sophie Potocka. W latach pięćdziesiątych naszego wieku Alfred Potocki przekazał te cenne stare druki /dzieła polskie Kromera, Długosza, Starowolskiego, Trembeckiego; dzieła francuskie, a także słynna edycja dzieł Moreliusza o numizmatyce/ bankierowi portugalskiemu Ricardo Espirito Santo jako zastaw za udzieloną pożyczkę. Nie otrzymawszy nigdy zwrotu pieniędzy, Portugalczyk włączył książki do swojej biblioteki, a po jego zgonie dzieła trafiły do lizbońskiego antykwariatu. Muzeum w Łańcucie próbowało odkupić te dzieła dla swoich zbiorów. Ceny jednak okazały się za wysokie. Tylko Muzeum Narodowe w Warszawie kupiło wtedy dzieło Moreliusza z superekslibrisem króla Stanisława Augusta Poniatowskiego. W roku 1987 Biblioteka Zamku Królewskiego w Warszawie otrzymała w depozycie od dr. Andrzeja Ciechanowieckiego 38 starych druków z proveniencją Potockich z Tulczyna. Przeszły one w posiadanie A. Ciechanowieckiego m.in. z wyżej wspomnianego antykwariatu lizbońskiego. Zob. A. Dzieciół, Książki Potockich z Tulczyna w zbiorach starych druków w Zamku Królewskim. Kronika Zamkowa 1987, nr 4/12/, s. 14-17. O powyższym artykule dowiedziałem się już po napisaniu niniejszego tekstu.
- 25 J. Długosz, Kolankowski Ludwik, Słownik..., s. 428.
- 26 Ludwik Kolankowski pracował w Bibliotece Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie, Jagiellońskiej, a od roku 1929 był dyrektorem Biblioteki Ordynacji Zamojskiej w Warszawie. Ogromne zasługi prof. Kolankowskiego dla tworzenia warsztatu naukowego Uniwersytetu Mikołaja Kopernika czekają na swojego badacza.
- 27 Depozyt ten składający się z kilkuset egzemplarzy prawdopodobnie wpłynął za staraniem prof. Konrada Górskiego do Biblioteki Instytutu Filologii Polskiej też w 1949. Tam nie opracowany przeleżał do roku 1987, kiedy przekazano go Bibliotece Głównej UMK. Tych kilka starych druków Potockich z Tulczyna znajdujących się w depozycie Tarnowskich jest kolejnym dowodem wielkiego rozproszenia tej kolekcji. Dokładniejszych informacji o samym depozycie Tarnowskich nie udało mi się uzyskać. Powyższe uzyskałam od pracownika działu gromadzenia Biblioteki UMK - st. kust. dypl. mgr Romana Burego /który ten depozyt przejmował z Biblioteki Instytutu Filologii polskiej do Biblioteki Głównej/, za co niniejszym składam podziękowanie.
- 28 Poz. 4, 24, 28, 61, 77, 84, 85, 99.

²⁹ Poz. 1,6,7,8,9,10,11,16,20,21,22,29,35,36,41,43,45,47,48,49,55,57,67,68,69,71,76,80,88,92,93,94,97,98,100,101,103,105,106,107,109,113.

³⁰ Poz. 2,3,5,12,13,14,15,17,18,19,23,25,26,27,30,31,32,33,34,37,38,39,40,42,44,50,51,52,53,54,55,56,58,59,60,62,63,64,65,66,70,72,73,74,75,78,79,a-b,81,82,83,86,87,89,90,91,96,102,104,108,110,111,112.

³¹ Zbiory klasztorne Pomorza, które w okresie pruskiej sekularyzacji częściowo trafiły do bibliotek gimnazjalnych /Chełmno, Chojnice/ zostały z poloników ogołoczone, jak się wydaje, w wyniku celowej polityki władz. Także dzieła z zakresu historii Polski i literatury Biblioteka UMK nabywała drogą kupna antykwarycznego.

³² Superekslibris ów jest podobny do tego /może taki sam/ jaki opisuje J. Rudnicka, Biblioteka wilanowska..., s. 48. Pewnie też należał do Biblioteki Ludwika XV. Nabył tę książkę Jarosław Potocki w Troyes 1814 r. /fot. 10 i 11/.

II. Katalog

Wstęp

Spis przechowywanych w Bibliotece UMK starych druków z kolekcji Potockich rodem z Tulczyna ułożony jest w porządku alfabetycznym autorów i tytułów. Po opisie zasadniczym następuje cytata bibliograficzna /przynajmniej jedna/ znanych i dostępnych bibliografii lub katalogów dużych bibliotek. Następnie wymienia się proveniencje, w miarę możliwości w porządku chronologicznym, z podaniem wszystkich znaków własnościowych nawet, gdy jest ich więcej niż właścicieli /zob. przyp. 17/. Po proveniencjach, w formie uwag, tam gdzie to jest uzasadnione, podawane są inne informacje o druku /cena, marginalia itp./. Potem następuje krótka charakterystyka oprawy. Opis kończy się sygnaturą starych druków Biblioteki UMK. Sygnatura starych druków Biblioteki UMK jest dość złożona. Składa się z symbolu Pol. /polonica/ lub Ob. /druki obce/. Cyfra arabska następująca po tym skrótce oznacza wiek /Pol. 7. = polonik XVII w./. Następująca po niej cyfra rzymska /I,II,III,IV/ oznacza format. Dopiero cyfra arabska występująca po rzymskiej oznacza kolejny numer inwentarza. Oprócz opisanych sygnatur, spotyka się sygnatury składające się z samych cyfr arabskich, czyli powszechnie stosowane

numerus currens. Sygnatury te dotyczą niektórych druków XVIII w. Wynikają one ze specyfiki opracowywania zbiorów w Bibliotece UMK. W pierwszych latach istnienia Biblioteki druki XVIII w. były traktowane jako nowe i tak opracowywane. Dopiero po przeprowadze do nowego gmachu /1973 r./ druki XVIII w. /nie wszystkie zresztą/ zostały wydzielone i umieszczone w magazynie starych druków, tworząc tam odrębne ciągi grup sygnaturowych lub grupy numerus saltans. Te szczegółowe objaśnienia, oprócz swojego merytorycznego znaczenia, mają uzmysłowić trudności poszukiwań tychże druków w magazynie.

W celu oszczędności miejsca, zastosowano skróty oznaczeń proveniencyjnych występujących wielokrotnie w opisach omawianej kolekcji /wykaz tych skrótów poniżej/. Z tych samych powodów oszczędności miejsca nie podaje się skrótów wyrazów typowych, na przykład opr. - oprawa; sk. - skóra. Wykazy takich skrótów są zamieszczane w cytowanych katalogach.

Wykaz zastosowanych skrótów występujących wielokrotnie w opisach proveniencji

- B.Tul. - Biblioteka Tulczyńska lub Bibliotheka Tulczyńska /pieczęć/
B.Kom.Sitk. - Biblioteka Komandorii Sitkowieckiej /ekslibris/
B.Pecz. - Biblioteka Peczarska /pieczęć/
Ciecierscy - "Pieczęć Xięgozbioru Ciecierskich" /pieczęć/
h. - ozdobna pieczęć sygnetowa z herbem Pilawa /zob. fot. 3 i 9/.
Nr/.../ - Dział /cyfra rzymska/ - sygnatura Biblioteki Peczarskiej.

Wykaz cytowanej literatury

- Barbier A.A.Barbier, Dictionnaire des ouvrages anonymes. 3 ed. ... revue et augmantée ... T.1-4. Paris 1872-1879.
BMC British Museum General Catalogue of printed Books. Photolithographic edition to 1955. Vol. 1-263. London 1963-1966.

- BPW Katalog starych druków Biblioteki Publicznej m.st.Warszawy. Cz.II: Polonica XVI wieku. Oprac. A.Kawecka-Gryczowa przy współudziale Jadwigi Adamczyk. Warszawa 1957.
- BUP J.Cybertowicz, H.Kowalewicz: Katalog druków polskich XVI w. Biblioteki Głównej Uniwersytetu im. A.Mickiewicza w Poznaniu. Poznań 1963 /maszynopis powielany/.
- Brunet J.Ch.Brunet, Manuel du libraire et de l'amateur de livres. T.1-6. 5.ed. Paris /b.r./. Repr. Paris /b.r./.
- CBN Catalogue général des livres imprimés de la Bibliothèque National. T.1-228. Paris 1924-1979.
- DRK L.Dobrzyńska-Rybicka, A.Koehlerówna, Katalog druków polskich XVI w. znajdujących się w Bibliotece Towarzystwa Przyjaciół Nauk w Poznaniu. Poznań 1929.
- E. K.Estreicher, Bibliografia polska. T.12-34. Kraków 1891-1951.
- FG L.Formanowicz, Katalog druków XVI w. Biblioteki Kapitulnej w Gnieźnie. Poznań 1930.
- GV Gesamtverzeichnis des deutschsprachigen Schrifttums /GV/ 1700-1910. T.1-160. München. New York. London. Paris. 1979-1987.
- Hor. A.Kawecka-Gryczowa, K.Piekarski, Katalog Biblioteki Hornyieckiej XX. Ponińskich. Cz.I. Warszawa 1936.
- Łodyński M.Łodyński, Centralny katalog zbiorów kartograficznych w Polsce. Z.1. Katalog atlasów i dzieł geograficznych 1482-1800. Warszawa 1961.
- Ozóg J.Ozóg, Katalog poloników XVI w. Biblioteki Uniwersyteckiej we Wrocławiu. T.1 A-K. Wrocław 1988.
- PK K.Piekarski, Katalog Biblioteki Kórnickiej. T.1 Polonica XVI w. Kraków 1929.
- Rudnicka Katalog starych druków Biblioteki Publicznej m.st.Warszawy. Cz.III. Polonica XVII w. Oprac. J.Rudnicka przy współudziale J.Górki i K.Sokołowskiej-Grzeszczykowej. Warszawa 1976.
- Ossol. Katalog starych druków Biblioteki Zakładu Narodowego im. Ossolińskich. Polonica wieku XVI. Oprac. M.Bohonos. Wrocław 1965.
- W. T.Wierzbowski, Bibliographia Polonica XV as XVI ss. Vol. 1-3. Varsoviae 1889-1894.

Spis starych druków proveniencji Potockich z Tuloczyna w zbiorach Biblioteki UMK w Toruniu

1. ABREK Andrzej

Pilawa... familiae Potocianum ...tessara. In ...Stanislao... Potocki... /Zamość, A.Jastrzębski, 1655/.2^ok.nlb.25.

E.XII,13.

Prow.: 1. Posider me Albertus Franc. Wesołowski S.A.Z.; pozostałe prow. i opr. jak poz. 69

Pol.7.III.258 adl.

2. ANGELUS

Angelus/ orientis Sarmatici custos/ templorum et coeli Podoliae collabentis/ atlas seraphicus/ illustrissimus excellentissimus/ et reverendissimus dominus/ D.Franciscus /Kobielski/ episcopus cameneocensis/ recentibus eius provinciae ruinis/ triumphali praesuleae dignitatis aditu/ subveniens, /concomitantibus pastorem/ optatissimum/ tum communibus universorum applausibus, /tum speciali Dioecesanae Societatis Jesu voto. /Anno quo Pastor bonus, ut gentis Humanae ruinis/ Humerum divinitatis supponeret, orbis desertum ingressus: 1737/. Typis Leopoliensibus Societatis Jesu, 2°.k.nlb.18 sygn.) (2 A-H². E.ô.

Prow. i opr. jak poz. 69

Pol.7.III.274 adl.

3. ANSELM/E/ de Sainte-Marie /Pierre de Gibours, dit le Père/ Histoire généalogique et chronologique de la maison royale de France, des grands officiers de la Couronne et de la maison du roy... ensemble les statuts et la catalogue des chevaliers. T.1-2 Paris, par Compagnie des Libraires. 1712, 2°.

CBN 3,483.

Prow.: 1.B. Kom. Sitk. 2. B. Pecz.; Nr 5-Dział V; h.3. Cielerscy.

Opr.: perg. biały, XVIII w.

99206.

4. AUCTORES

Rerum Moscoviticarum auctores varii in corpus congesti. Frankfurt a/M apud haered. And.Wecheli, Claud Marnium et Jo. Aubrium, 1600. 2°. E.XII,260. W.680. PK.63. FG.17. BUP.12. Ossol.95. Ożóg 65.

- Prow.: 1. ? Przekreślona. 2. Sta Potocki ChWK 1775 w War.;
B.Tul.3. B. Kom. Sitk. 4. B.Pecz.; Nr 28-Dział V.; h.
Opr.: tektura, sk.jasna, wyc. złoc., XVIII w.
Pol.6.III.62.
5. AUGUST III, król polski
Allergnädigste Verordnungen für die Königlische Pohnische
Stadt Danzig. Friedericostadii pr. Dresdam, Litt. Viduae Har-
petriana, 1751. 2° k.nlb.5, s.60, knlb.2.
Por. E.XVII, 65 GV -
Prow. 1.Sta Potocki ChWK; B.Tul. 2. Maria Potocka. 3. B.Kom.
Sitk. 4.B.Pecz.; Nr 3-Dział IX.; h.
Opr.: tektura, sk., grzbiet wyc. złoc., XVIII w.
99290.
6. BARTOLI Daniel
O żywocie y cudach b. Stanisława Kostki ... Księgi dwie...
przez Woyciecha Tylkowskiego ... na polski język przełożone.
Wilno, druk. Akadem. Soc. Jesu, 1674. 4°.
E.XII, 391.
Prow.: 1. domus /3 probationis Vilmensis in ... 1751/.2.
B.Pecz.; Nr 92- Dział I.
Opr.: tektura, sk. czarna, wyc. śl. IHS, XVII w.
Pol. 7.II.500.
7. BIEŻANOWSKI Stanisław Józef
Aurifodina sapientiae in Bibliothecae Almae Universitatis
Cracoviensis ... ab Andrea ... Olszowski ..., aperta,... Cra-
coviæ, in officina Schedeliana, 1671. 2°.
E.XIII, 102.
Prow. 1 opr. jak poz. 69.
Pol.7.III.264 adl.
8. Lessus publici doloris,... Alberti Papenkowicz ustiensis s.Th.
doctoris et professoris ... Cracoviæ, typ. Universitatis,
1681.2^o.
E.XIII, 116-117.
Prow. 1 opr. jak poz. 69.
Pol. 7.III.268 adl.
9. Pharus immortalis gloriae,... Lucae Piotrowski collegae malo-
ris, regii professoris, scholarum Novodvorscianorum provi-
soris ... Cracoviæ, typis Universitatis, 1679. 2°.
E.XIII, 123.

- Prow. 1 opr. jak poz. 69.
Pol. 7.III.267 ad1.
10. BOTERO Giovanni
/Theatrum świata wszystkiego ... z włoskiego na polski przez...
W.O. Lencicyusa/. Kraków, Stan.Lenczewskiego dziedzic., 1659.
4°.
E.XIII, 292-3.
Def.: brak k.tyt. 1-szej części.
Prow.: 1.B.Pecz.; Nr 1- Dział XXVIII.
Opr.: sk.,wyc.śl., zniszcz., XVII w.
Pol.7.II.501.
11. BRANICKI Stefan
Corona novae regni felicitatis ex... nomine... Michaelis...
regis ... dedicata ... Varsaviae, typis Elertianis, 1669. 2°.
E.XIII,319.
Prow. 1 opr. jak poz. 69.
Pol.7.III.261 ad1.
12. CAMÕES Luiz vaz
Luzyada Kamoensa czyli odkrycie Indyy Wschodnich. Poema w
pieśniach dziesięciu, przekładnia Jacka Przybylskiego. Kra-
ków, druk. A.Grebla, 1790. 16°.
E.XIX,78.
Prow.:1. wycięta. 2.Applicat ad Bibliothecam otu Nesvisiensi
a^o /1812/ Fr. V.Heybowicz.; Z Biblioteki XX Bernar-
dynów Nieświeskich. 3. B.Pecz.; Nr 55- Dział II.
Opr.: półsk., XIX w.
242075.
13. CANDIDUS Veronensis
Eclipsis Poloniae orbi publico demonstrata. /B.m.Varsaviae ?/
1709. 4°.
E.XIV, 37.
Prow.:1. Potocka née Mniszech. 2.B.Tul. 3.B.Kom.Sitk. 4.B.
Pecz.; Nr 5- Dział VI; h. 5.Ciecierscy.
Opr.: półsk., XVIII/XIX w.
Pol.8.II.1209.
14. CATALOGUS
Catalogus Bibliothecae Brunhlianae. P.1-2. Dresden, Harpetra
vidua, 1750-1751. 2°.
GV 1700-1910. T.23,317.

Prow.: 1. Z Mniszchów J. Potocka. 2.B.Kom.Sitk. 3.B.Pecz.;
Nr 6- Dział XVII;h.

Opr.: sk.jasna, grzbiet wyc. złoc., XVIII w.
Pol.8.III.1255.

15. CHODYKIEWICZ Klemens

Sol angelicae intelligentiae ... S.Thomas... insignitus...
Michaelis Francisci ...Potocki capitanei Trembovlensis...
judicatus. Leopoli, typis Caollegii Soc.Jesu, 1744. 2°.
E.XIV,190.

Prow.: 1.Ex libris Rev/eren/di Patris Petri de Postell Ord.
Praedicatorum Provinciae Russiae dono a per illustri
/Matheo/ domino Fundatore nostro/.../ Francisco Michele
Potocki capitaneo Trembovele mecenato nostro faventis-
simo offert /.../ /17.../ - na k. Gg₂v.
pozostałe prow. i opr. jak poz. 69.

Pol.7.III.277 ad1.

16. /CHOMICKI Jan/

Palma laurea /a fortuna triumphali/ per illustri ac magnifi-
co /domino/ D.Andreae/ de magna Konczyce /Mnischek/ culinae
regni praefecto /Leopoliensi, Osieciensi etc /capitaneo/ in
auspicatissimo iterato ingressu/ ad capitaneatum Leopoliens-
sem. /Porrecta/. Leopoli/, tipis Michaelis Sloska, Anno Do-
mini M.DCL/ Die 14. mensis, Iunij/.2° knlb.13,sygn.A-F²G¹.
E.ô.

NB W przedmowie podpisany Ioannes Chomicki

Prow. i opr. jak poz. 69

Pol.7.III.257 ad1.

17. COMPLETE

A complete history of England: with the lives of all the
kings and queens there of, from the earliest account of time,
to the death of his late Majesty king William III. In three
volumes with alphabetical indexes to each. The second edi-
tion corrected. London, R.Bonwicke, 1719. 2°.

BMC 65,3742.

Prow.: 1. [Jerzy August Mniszech] [ex1.]. 2. Josephe Potocka de
Mniszech. 3.B.Tul. 4.B.Kom.Sitk.5.B.Pecz.; Nr 9- Dział
IV.; h.6. Ciecierscy.

Opr.: sk., wyc. złoc., vol. 1 i 3 zniszcz.; vol.2 b.dobrze za-
chowana, XVIII w.

99207.
DEBOWSKI Mikołaj zob. poz.27
DEMBOWSKI Antoni Sebastian zob.poz. 54
18. DOGIEL Maciej
Limites Regni Poloniae et Magni Ducatus Lituaniae... Wilno,
Coll. Schol. Piarum, 1758. 4°.
E.XV,272.
Prow.:1.Stanisł.Potocki ChWK;B.Tul. 2.B.Kom.Sitk. 3.B.Pecz.;
Nr 49- Dział V; h.
Opr.: sk. marmoryzowana zielona, brzegi k.złoc., b.dobrze
zachowana, XVIII w.
Pol.8.II.2858.
19. EKSCERPT
Excerpt konstytucyi z ustaw seymowych 1774 et 1775 anni ty-
czących się ustanowienia Rady przy boku Jego Królewskiej M-ci
Nieustającej. Warszawa, P. Dufour, 1782. 8°.
E.XVI,123.
Prow.:1.Potocka née Mniszech. 2.B.Tul. 3.B.Kom.Sitk. 4.B.
Pecz.; Nr 9- Dział IX; h.
Opr.: półsk., XVIII w.
Pol.8.II.2938.
20. FLÉCHIER Esprit
Sermons sur differens sujets, prêchez par Messire... évêque
de Nimes...T.2. Oraisons funebres. Brusselle, Franc. Foppens,
1696. 12°
Por. CBN 52, 492; BMC 74, 173.
Prow.:1.B.Kom.Sitk. 2.B.Pecz.
Opr.:sk., grzbiet wyc. złoc.,XVIII w.
Ob.7.II.7425.
21. FREDRO Andrzej Maksymilian
Gestorum populi Poloni sub Henrico Valesio, Polonorum postea
vero Galliae rege. Ed.2. Dantisci, sumpt. G.Fürsteri, 1660.
12°.
E.XVI,307. Rudnicka 477.
Prow.:1. zamazana. 2. Jos./.../ Harworthey ?. 3.J.A.Zaluski
/piecz/. 4. Sophie Potocka; B.Tul. 5. Z księgozbioru
Sitkowieckiego. 6. B.Pecz.
NB: na luźnej k.ochr. g.okł. "Liber rarus" 6.Flor.; na k.tyt.
sztych znaczki i podkreślenia typowe dla Biblioteki Za-
łuskich.

Opr.: perg. biały, XVII w.

Pol.7.I.100.

22. *Militarium seu axiomaticum belli ... libri duo. Accessere minutiora quaedam ...* Amstelodami, in Bibliopolo Forsteriano, sumpt.Vid. Wistenhof Haeredis, 1668. 4°.

E.XVI,308. Rudnicka 478.

Prow.:1.Ex cathalogo librorum Joannis de Witte Colon. Artill.

Regni mp. 2. Jos. de Witte. 3.Sophie Potocka. 4.B.Tul.

5.B.Pecz.; Nr 8- Dział XXX.

NB zapiski gospodarcze na wykł.g.okł.

Opr.:sk.wyc.śl., zniszczona, XVII w.

Pol.7.II.494.

23. GOSLICKI Wawrzyniec

The accomplished Senator in two books. Written originally in Latin by Laurence Grimald Gozlicki// Senator and Chancellor of Poland... from the edition printed of Venice in the year 1568. By Mr Oldisworth. London, printed for the Author, 1733. 4°.

E.XVII,277. BMC 92,571.

Prow.:1. Z Mnischów J.Potocka. 2.B.Tul. 3.B.Kom.Sitk. 4.B.

Pecz.; Nr 1- Dział VI.; h.

Opr.: półsk., grzbiet wyc. złoc., XVIII w.

Pol.8.III.212.

24. GUAGNINUS Alexander

Sarmatiae Europaeae descriptio. Spira, apud Bern. Albinum, /po 1.IX/ 1581. 2°. War.A.

E.XVII,485. Ossol.996 Ożóg 774. W.398. DRK 29. Hor.84.

Prow.:1.Sta Potocki ChWK 1775 w War. 2.B.Tul.2.B.Pecz.; Nr 21- Dział IV.

NB 20 Florenis - na k.ochr. g.okł.

Opr.: perg., miękka, dawny rps., XVII w.

Pol.6.III.134.

25. GUROWSKI Aleksander

Protokół albo opisanie zasząych czynności na delegacyi od stanów Rzeczypospolitej ... na sejmie extraordynaryinym warszawskim do zawarcia traktatów z dworami wiedeńskim, peterburskim y berlińskim. Warszawa, Druk. Nadworna, 1775. 2°.

E.XVII,468.

Prow.:1. Z Mnischów Potocka.2.B.Tul. 3.B.Kom.Sitk. 4.B.Pecz.;

Nr 23- Dział VI.;h.

- Opr.:półsk., u dołu grzbietu wyc. złoc. B.K.Sit., XIX w.
56586
26. GUYARD de Berville
Histoire de Bertrand du Guesclin comte de Longueville connétable de France.T.2. Paris, chez H.C.Hansy,1767. 12°.
CBN 67,207.
Prow.:1./Mniszech Jerzy August/ /exl./ . 2.Potocka née Mniszech. 3. B.Tul. 4.B.Kom.Sitk. 5.B.Pecz.; nr 183- Dział V; h.
Opr.:sk. marmoryzowana, grzbiet wyc. złoc., XVIII w.
Ob.8.II.738.
27. HASTIS
Hastis devictus honor fortuna avitis armis subiecta ... ac Nicolai ...Dębowski... episcopi camenecensis...declaratis a Collegiis Diaecesanis Societatis Jesus anno...1743./b.m./ 1743. 2°.
E.XV,93.
Prow. i opr. jak poz.69.
Pol.7.III.276 ad1.
28. HERBERSTEIN Sigismund
Rerum Moscoviticarum commentarii. Basel, ex offic. Oporiniana, per Polycarpum et Hieronymum Gemusaeos et Balthas Han, III. 1571.2^o.
E.XVIII,117. DRK.31. BPW.135. BUP 114. Ossol. 1036. Ożóg 824.
Prow.:1.Ex cathalogo librorum Joannis de Witte Grllis Majoris Equit. Colonell.Artill.Regni commend.gllis camen. Podoliae 1770. 2.C^{te}Jos. de Witte. 3.B.Tul. 4. Z księgozbiorku Sitkowieckiego 5.B.Pecz.; Nr 29- Dział V.
Opr.:kart.,XIX w.
Pol.6.III.139.
29. HERBURT Jan
Chronica sive Historiae polonicae compendiosa... descriptio... Dantisci, sumpt.B.Andreae, 1609. 4°.
E.XVIII, 130. Rudnicka 614.
Prow.:1.R.P.Łapczyński. 2.Ex cathalogo librorum Joan. de Witte Artill Regni colonell 1760 emptus Leopoli fl. 10. 3.Sophie Potocka. 4.B.Tul. 5.Z księgozbiorku Sitkowieckiego 6.B.Pecz.
Opr.:perg. biały, XVII w.
Pol.7.II.499.

30. HORSLEY John
Britania Romana; or the Roman antiquities of Britain: in three Books. The I contains the history of all the Roman transactions in Britain...II...a compleat collection of the Roman inscriptions and sculptures which have hitherto been discovered in Britain...III...the Roman geography of Britain, etc. London, J.Osborn and T.Longman, 1732. 2°.
BMC 107,257.
Prow.: 1./Mniszech Jerzy August z Dukli/-/eks1./ 2. Josephe Potocka de Mniszech. 3 B.Tul. 4.B.Kom.Sitk. 5.B.Pecz.; Nr 1- Dział XII; h. 6.Ciecierscy.
Opr.: sk.,wyc. złoc., XVIII w.
99205.
31. JABŁONOWSKI Józef Aleksander
Tabulae Jablonovianae ex arboribus genealogicis familiarum Slavicarum Regni Poloniae nec non extraneorum ab iis prognatarum collectae opera et studio authoris perfectius ac uberius elaboratae. Norimbergae, typ.J.H.G. Bielingii, 1748.. 2° /60 x 46 cm./.
E.XVIII,353.
Prow.: 1. B.Pecz.; Nr 5- Dział XII.;h.
Opr.: półsk., zniszczona, XVIII/XIX w.
Pol.8.IV.8.
32. JANOCKI Jan Daniel Andrzej
Excerptum Polonicae litteraturae huius atque superioris aetatis. Vratislaviae, apud Guil.Theoph. Kornium et Gampertum, 1764-66. P.1-4. 8°.
E.XVIII, 458-459.
Prow.: 1. Sta Potocki ChWK 1775 w War.; 2.B.Kom.Sitk. 3.B.Pecz.; Nr 5- Dział XVII; h.
Opr.: półsk, wyc. złoc. "B.Tul.", XVIII/XIX w.
Pol.8.II.2958.
33. /KALIŃSKI/ Jan Damascen
Viennis memorabili Turcarum obsidione...gloriosa. Joanni Konicpolski, palatino Syradiae...consecrata. Varsaviae, typis in Collegio Scholarum Piarum, 1717. 4°.
E.XIX,59.
Prow.: 1.Potocka née Mniszech. 2.B.Tul. 3.B.Kom.Sitk. 4.B.Pecz.; Nr 18- Dział II; h.

- Opr.:sk., wyc. złoc., brzegi k. złoc., XVIII w.
Pol.8.II.1237.
KOBIELSKI Franciszek zob. poz.2
34. KOCHANOWSKI Jan
Rymy wszystkie w jedno zebrane prócz tych, które wolnieysze-
mi żartami uczciwych czytelników odrażały. Warszawa, druk
Rzeczyp. Kollegium Warszawskiego, 1767. 4°.
E.XIX,364.
Prow.:1.zamazana. 2.B.Pecz.; Nr 48- Dział II.
Opr.: półsk., XVIII/XIX w.
Pol.8.II.2983.
35. KOCHOWSKI Wespazjan
Annalium Poloniae climacter secundus...ad annum 1661... Kra-
ków, M.A.Schedel, 1688. 2°.
E.XIX,377. Rudnicka 793.
Prow.:1.Conventus Crac.Carmelitan. SS.Michaelis et Josephi
discalear ovum. 2.B.Pecz.; Nr 20-Dział IV.
Opr.:sk., wyc. śl., zniszczona, XVII/XVIII w.
Pol.7.III.13.
36. Annalium Poloniae climacter tertius. Ad punctum abdicationis
Ioannis Casimiri... Kraków, Fr. Cezary, 1698. 2°.
E.XIX,378 Rudnicka 793.
Prow.:1. Josephina Potocka née Mniszech. 2.B.Tul. 3. Z Księ-
gozbioru Sitkowieckiego. 4.B.Pecz.; nr 31-Dział IV.
Opr.: półsk., wyc. śl., XVIII w.
Pol.7.III.15.
KONIECPOLSKI Jan zob. poz.33
37. KONSTYTUCJE
Konstytucye seymu extraordinaryjnego w Warszawie roku 1767...
zaczętego, a...w roku 1768...zakończzonego./oraz/ Konstytucyje
W.X.Litewskiego. Warszawa, druk.XX.Schol.Piarum./1768/.4°.
E.XX,63.
Prow.:1.Potocka née Mniszech. 2.B.Tul. 3.B.Kom.Sitk.; h.
Opr.: półsk., XVIII w.
56519.
38. Constytucye na zakończeniu Konfederacyi Tarnogrodzkiej...R.P.
1717 1 lutego postanowione. Warszawa, druk.Coll.Piarum,/b.r./
2°
E.XX,60-61.

Prow.: 1. Z Miniszchów Potocka. 2.B.Tul. 3.B.Kom.Sitk. 4.B.
Pecz.; Nr 21- Dział IX.

Opr.: sk. ciemna, zniszczona, XVIII w.

Pol.8.III.228.

39. Konstytucye seymu walnego ordinaryjnego sześć niedzielnego
w Grodnie roku pańskiego 1726. /B.m.dr.r./2°.

E.XX,62.

Prow.: 1. Josephe Potocka née Mniszech. 2.B.Tul. 3.B.Kom.Sitk.
4.B.Pecz.; Nr 22- Dział IX.; h.

Opr.: półsk., XIX w.

Pol.8.III.216 adl.

40. Konstytucye seymu walnego ordynaryjnego grodzieńskiego sześć-
cioniedzielnego roku pańskiego 1784 dnia 4 miesiąca paździer-
nika odprawiającego się. Grodno, w druk. J.K.M.1784. 2°.

E.XX,65.

Prow.: 1. Z Mniszchów Potocka. 2.B.Tul. pozostałe prow. i opr.
jak poz. 39.

Pol.8.III.217 adl.

41. /KORYCINSKI Wojciech/

Leo Roxolanus...Alberti a Pillica Koryciński... archiepiscopi
Leopoliensis...sub primum...cathedrae ingressum ornatus...e
voto et plausu Collegii Leopoliensis. Societatis Jesu... Leopo-
li, typis Collegii Societatis Jesu, 1670. 2°.

E.XX,109 i XXI, 176. Rudnicka 1000.

Prow. i opr. jak poz. 69.

Pol.7.III.262 adl.

42. KRASICKI Ignacy

Zbiór potrzebniejszych wiadomości porządkiem alfabety ułożo-
nych. T. 1-2. Warszawa, M.Gröll, 1781.2^o.

E.XX,226.

Prow.: 1. Wycięta. 2. Fr.Apolinary Amendowski Ord. Minor.
Observ. 3. Ex Bibliotheca Nesvisiensis PP. Bernardino-
rum. 4.B.Pecz.

NB 14 Flor. /na wykł. 1-szego tomu/.

Opr.: półsk., wyc. złoc., XVIII w.

Pol.8.III.1180.

43. KRAUZOWSKI Błażej Ignacy

Divus Thomas Aquinas, doctor angelicus sub imagine centri
veritas exhibitus. ...Cracoviae, apud S.Piotrkowczyk, 1671. 2°

- E.XX.249.
Prow. 1 opr. jak poz. 69.
Pol.7.III.263 adl.
44. KROMER Marcin
Kronika... na polski język przełożona przez Marcina Błażowskiego...w Krakowie r. 1611 drukowana teraz... przedrukowana.
Warszawa, druk. XX. Soc.Jesu, 1767. 2°.
E.XX,285.
Prow.:1. B.Pecz.; Nr 9- Dział IV.
Opr.: sk. grzbiet wyc. złoc., XVIII w.
Pol.8.III.1195.
45. /LACKI Piotr Kazimierz/
/Septem Chodkiewiczii Heroes Exercitus Lithuanici duces.../
/Wilno, b.dr., 1642/ 2°.
Por. E.XXI, 18.
Def.: brak k.tyt.
Prow.: 1.M.Alberti Francisci Wesołowski mpp. Pozostałe prow.
1 opr. jak poz.69.
Pol.7.III.252 adl.
46. Le LABOUREUR Jean
Relation du voyage de la Royne de Pologne et du retour de
Mme la mareschalle de Guébriant... par la Hongrie, l'Autriche,
Styrie... Paris, Jean Camusat et Pierre le Petit, 1647. 4°.
Por.E.XXI,9. CBN 93,1016.
Prow.:1. Jean François Breteau. 2.Maria z Rzewuskich Potocka.
3.B.Pecz.; Nr 135-Dział XVI.
NB "Ouvrage très rare" - /na k.tyt./; ślady po usuniętym du-
żego formatu ekslibrisie.
Opr.:sk,marmoryzowana, grzbiet wyc.złoc., popekana, XVIII w.
Pol.7.II.484.
LEO Roxolanus zob. poz. 41.
47. LESZCZYŃSKI Sebastian Jan
Pax nova in Polonia Hospes soleata cruce...Stanisłai Hyacin-
thi... Święcicki...circa solennem suae celsitudinis in cat-
hedra ingressum. /Zamość, b.dr./, 1678. 2°.
E.XXI,215.
Prow. 1 opr. jak poz. 69.
Pol.7.III.266 adl.

48. Roxolani Leoni plausus...Augusti II...regis Poloniae...Universitatis Zamoscensis nomine...dedicatus. Zamoscii, typis Universitatis, 1698. 2°.
E.XXI,215. Rudnicka 1104.
Prow. i opr. jak poz. 69.
Pol.7.III.270 ald
LESZCZYŃSKI Stanisław zob. STANISŁAW Leszczyński, król polski
49. LISIECKI Andrzej
Trybunał główny koronny siedmią splendorów oświecony. Kraków
F.Cezary, 1638. 2°.
E.XXI,332.
Prow.:1.Collectio librorum M.Michellis Lasocki subcamerarij /Wissogrodiensis propria Lubrasnensis. 2.Stani. Potocki ChWK; B.Tul. 3.B.Kom.Sitk. 4.B.Pecz.; Nr 25- Dział IX.; h.
Opr.:sk. biała, wyc. śl., XVII w.
Pol.7.III.1155.
50. /LOCATELLI Francesco/
Lettres moscovites. Paris,chez Huart l'Aine, 1736. 8°.
CBN 99,147.
Prow.:1.Joseph. Potocka née Mniszech. 2.B.Kom.Sitk. 3.B.Pecz.; Nr 57- Dział V; h.
Opr.: półperg., XVIII w.
Pol.8.II.2257.
51. LOCHOWSKI Stanisław
Regulae iuris loci communes forenses quorum de iure et praxi communi, tritus et versatus in foro usus et allegatio. ... Cracoviae, typis Universitatis, 1756. 8°.
E.XXI,372.
Prow.:1.Sta Potocki ChWK; B.Tul. 2.B.Kom.Sitk. 3.Dar Franciszka hr. Potockiego z Peczary-/piecz./; h.
Opr.: półsk., wyc. śl. na grzbiecie, XVIII/XIX w.
98076.
52. /ŁOJKO Feliks Franciszek/
Réponse à l'exposé preliminaire des droits de la Couronne de Hongrie sur la Russie Rouge et sur la Podolie ainsi que de la Couronne de Bohême sur les duchés d'Oswietzim et de Zator. /B.m.dr./, 1773. 4°.

- E.XXI,390 i XXVI,251. Nowy Korbut 5,274 poz.5.
Prow.:1. Sta Potocki ChWK 1775 w War.; B.Tul. 2.B.Kom.Sitk.
3.B.Pecz.; Nr 509- Dział V; h.
Opr.: brosz., XVIII w.
Pol.8.II.1720.
53. LUBOMIRSKI Stanisław Herakliusz
Próżność y prawda rady, z łacińskiego w polskim języku wy-
rażona. Toruń, J.Ch.Lauer, 1705. 8°.
E.XXI,473.
Prow.:1.B.Pecz.
Opr.:sk. marmoryzowana, grzbiet wyc. śl., XVIII w.
Pol.8.II.2984.
54. MAGNO
Magno senatori regni optimo ecclesiae pontifici... Antonio
Sebastiano a Dembowa Góra Dembowski...panegyricus dicatus
a collegiis diaecesanis Gedanensi et Bidgostiensi S.J. a
1753. Gedani, Litteris Hartmannianis, 1753. 2°.
E.XV,132.
Prow. i opr. jak poz. 69.
Pol.7.III.279 adl.
55. MAJ Jan Aleksander
Zelus Vitovianus...cum...Stanislaus...Witowski...Capitaneus
Basilicam...B.Mariae Virg. ... dedicaret a ... Cracoviae,
apud Val. Piątkowski, 1649. 2°.
E.XXII,37.
Prow.:1.M.Alberti Francisci Wesołowski mpp. Pozostałe prow.
i opr. jak poz.69.
Pol.7.III.253 adl.
56. MAURYCY, książę saski
Les reveries ou Mémoires sur l'art de la guerre de Maurice
Comte de Saxe, duc de Courlande et de Semigalle, maréchal-
-général des armées...Dediés a Messieurs les officiers gé-
neraux par...de Bonneville... La Haye, chez P.Gosse de l'Im-
prim. de Daniel Monnier, 1756. 2°.
Por. Brunet 5,174. CBN 131,1045.
Prow.:1. De la Bibliothèque du Comte Jeroslas // Potocki.
/eksl/.; B.Kom.Sitk. 2.B.Pecz.; Nr 68-Dział XXXIII; h.
Opr.: kart., XIX w.
Pol.8.III.769.

57. MAZURKOWIC Walenty Jan

Gemma pretiosissima d. Casimirus princeps Regni Poloniae et patronus... Casimiro Szulc... exhibitus... 1668 mense Martio. Cracoviae, apud S. Petricovium, 1668. 2°.

E. XXXII, 250. Rudnicka 1223.

Prow. 1 opr. jak poz. 69.

Pol. 7. III. 260 adl.

58. MEDAILLES

Medailles sur les principaux evenements du ragne de Louis le Grand. Paris de l'imprimerie royale, 1711. 2°.

BMC - Por. Brunet 3, 1564-1565.

Prow.: 1. Achetay à Troyes le 19. 1814. J. Potocki.; B. Kom. Sitk. 2. B. Pecz. Nr 10- Dział XII; h. 3. Ciecierscy.

Opr.: sk. marmoryzowana, wyc. złoc., supereksl. królewski franc., brzegi k. złoczone, XVIII w.

99208.

59. MÉRIAN Marie Sybille de

Hitoire générale des insectes de Surinam et de toute l'Europe. 3 ed. T. 1-3. Paris, chez L. Desnos, 1771. 2°.

CBN 112, 871-872; BMC-

Prow.: 1. Jarosław Potocki /podpis/; B. Kom. Sitk. 2. B. Pecz.; Nr 48- Dział XXIII; h. 3. Ciecierscy.

NB owalna pieczęć rosyjska z napisem w otoku: "Stempel' /.... Cenzury".

Opr.: półsk., grzbiet wyc. złoc., XIX w.

99210.

60. Hitoire naturelle et raisonnée de différens oiseaux qui habitent le globe, contenant... Traduite du latin de Jonston, ... pour servir de suite à l'histoire des insectes et plantes de ... Partie 1-2. Paris, L. Desnos, 1773-1774. 2°.

Brunet 3, 1651, BMC-

Prow.: 1. Jarosław Potocki /podpis/; B. Kom. Sitk. 2. B. Pecz.;

Nr 45- Dział XXII; h. 3. Ciecierscy.

NB owalna pieczęć rosyjska jak przy poz. 59.

Opr.: półsk., grzbiet wyc. złoc., XIX w.

99209.

61. MIECHOWITA Maciej

Chronica Polonorum. /Kraków, Hier. Vietor, 1519./ 2°.

E. XXII, 356.

Def.: brak k.tyt.

Prow.: 1. Ex libris N. Martini Swiecicki/... 2. Ex libris M/at-
hiae/? Karwowski. 3. Ex libris Adami Michaelis Karwow-
ski/...?/ donatus anno domini 1708. /k.11 v./; Donatus
hic liber a Generoso Adamo Karwowski Thesaurario Viz-
nensi 1754. 4. Potocka née Mniszech. 5. B.Tul. 6. Z księ-
gozbioru Sitkowieckiego.

NB liczne marginalia

Opr.: półsk., zniszczona-oderwana od bloku książki, XVIII/
/XIX w.

Pol.6.III.105.

MNISZCHEK Andrzej zob. poz. 16.

62. MINASOWICZ Józef Epifamiusz

Zbiór rytmów polskich. Cz.1-2. Warszawa, druk. J.K.M. Rzeczy-
pospolitey Coll.Schol. Piarum, nakł. K.Nicolai, 1755. 4°.
E.XXII,399.

Prow.: 1. B.Tul. 2. B.Kom.Sitk. 3. B.Pecz.; h. 4. Ciecierscy.

Opr.: półsk., grzbiet wyc. złoc. "B.Tul.", XVIII w.
97837

63. MODRZEWSKI Andrzej Frycz

O Poprawie Rzeczypospolitey księgi czwore... przez Cypriana
Bazylika przetłumaczone. Wilno, druk. XX.Scholarum Piarum,
1770. 8°.

E.XXII,492.

Prow.: 1. Z Mniszechów J.Potocka. 2. Stanisław Szczęsny Potocki
GAK /piecz./; B.Tul. 3. B.Kom.Sitk. 4. B.Pecz.; Nr 2-
Dział VI; h.

Opr.: półsk., wyc. złoc. "B.Tul.", XVIII w.

Pol.8.III.2833.

64. MONITOR na R.P.1770. Nro 1-104. Warszawa, druk. Mitzlerow-
ska/. 8°

E.XXII,533.

Prow.: 1. Z Mniszechów Potocka; 2. B.Kom.Sitk. 3. B.Pecz.; Nr 1-
Dział XXXV; h.

NB na k.ochr. próby pióra /JWP ?/

Opr.: tekt., zniszczona, XVIII w.

0228/ 1770.

MYSZKOWSKI Władysław zob. poz. 106

65. NARAMOWSKI Adam
Facies rerum Sarmaticarum in facie Regni Poloniae Magnique
Duc. Lituaniae gestarum duobus libris succincte expressa.
T.1-2. Wilnae, typis Universitatis Societatis Jesu, 1724-
1726. 4°.
E.XXIII,35-36.
Prow.:1.Sta Potocki ChWK 1775 w Warsz., B.Tul. 2. B.Pecz.;
Nr 23- Dział V. 3.Ciecierscy.
Opr.: półsk., grzbiet wyc.śl., XVIII w.
Pol.8.II.1194.
66. /NARUSZEWICZ Adam/
Historia Jana Karola Chodkiewicza wojewody wileńskiego, het-
mana W.X.L..T.1-2. Warszawa,druk Nadw. JKMci, 1781. 8°.
E.XXIII,48.
Prow.:1.B.Pecz.
Opr.:półpł. czarne, u góry grzbietu nalepka 389.,XIX/XX w.
Pol.8.II.1606.
OLSZOWSKI Andrzej zob. poz.7.
67. /OPALINSKI Łukasz/
Polonia defensa contra Joan.Barclaium...Dantisci, sumpt.
G.Forsteri, 1648. 4°.
E.XXIII,364. Rudnicka 1408.
Prow.:1.Potocka née Mniszech. 2.B.Tul. 3.Z Księgozbioru Sit-
kowieckiego. 4.B.Pecz.; Nr 20- Dział V
Opr.: perg. biały, XVII w.
Pol.7.II.492
68. OSLINSKI Marcin
Panegyricus...Augusto II Regi Poloniarum...inaugurationis
regalis die, a...Martino Ośliński,...consecratus. Cracoviae,
typis Universitatis, 1697 die 15 Septembris. 2°.
E.XXIII,469.
Prow. i opr. jak poz. 69.
Pol.7.III.269 adl.
69. OSSOLINSKI Władysław
Diadema virtutis...inauguratio in Reginam Poloniae...Ludovi-
cae Gonzagae. Cracoviae, in off. Fr.Caesarii, 1646. 2°.
E.XXIII,489.
Prow.:1.Jos. de Witte. 2.B.Tul. 3.B.Pecz.; Nr 56- Dział XVI.
NB Liczne podkreślenia w tekście.

- Opr.: półsk, zniszczona, XVIII w.
Pol.7.III.251 adl.
70. OSTROWSKI Daneykowicz Jan
Swada polska y łacińska, albo miscelanea oratorskie, seymowe, weselne, kancellaryjne, listowne, kaznodziejskie, pogrzebowe, statystyczne, panegiryczne, elogiarne, inskrypcyjne y inne różne, w oboim języku...zebrane. T.1. Lublin, Druk. J.K.M.Coll.Soc.Jesu, 1745. 2°.
E.XXIII,517-519.
Def.: brak k.tyt.
Prow.:1.B.Kom.Sitk;h.
Opr.:półsk., XVIII/XIX w.
Pol.8.III.213/1
71. OVIDIUS Publius Naso
Księgi metamorphoseon...przez Waleryana Otfinowskiego... na polski przetłumaczone. Kraków, A.Piotrkowczyk, 1638. 4°.
E.XXIII,535-536. Rudnicka 1441.
Prow.:1.Ex libris Alexandri /Kozłowski?/. 2. Z Księgozbioru Sitkowieckiego. 3. B.Pecz.; Nr 37- Dział II.
Opr.: perg. zielony, XVII w.
Pol.7.II.495.
PALMA Laurea zob. poz.16.
PAPENKOWICZ Wojciech zob. poz.8.
72. PAWOLOWICZ Maciej Jan
Rosetum/cantianum/. In campo Academiae Zamoscianae/ sub auspiciatissimis heroicarum hastarum radijs/ illustrissimi ac excellentissimi domini/D.Thomae Josephi/ in Zamoscie heredis ordinati/ Zamoyski, Płoskiroviensis, Grodecensis, Knyszynensis etc./ capitanei/ S.R.M. et Reipublicae colonelli. Explicatum./seu/conclusionones/ ex universa rationali, et supernaturali/philosophia/, in publica disputatione, /praesidente, /M.Mathia Ioanne Pawolowicz/ philosophiae doctore, et ujusdem rationalis et supernaturalis ordinario professore, ecclesiarum collegiatae Zamoscensis canonico/, Gorajensis parochi, protunc Academiae Sarianae decano/. Objecta resumente/ Andrea Jurkiewicz, M.O.clerico, publicarum lectionum in Uni/niversitate/1/ Zamoscensi auditore./Expositae. Anno Domini 1708. Mense Novembri Die 26/. Zamosci, typis Universitatis/. 2° knlb.4, sygn. 2^B2.

E.ô.

Prow. 1 opr. jak poz. 69.

Pol. 7.III.271 adl.

PIOTROWSKI Łukasz zob. poz. 9.

73. PLATER Tadeusz

Myśli wybrane z francuskiego oraz pieśni z Sarbiewskiego parodye toż wiersze na różne materye. Przekładnia... Wilno, druk. Królewska przy Akademii, 1780. 8°.

E.XXIV,352 /rok wyd.1730/

Prow.:1.B.Pecz.

Opr.:półpł., papier czarny, wyc. złoc. "Pieśni"/na grzbiecie, lekko starty, XIX/XX w.

98080

PIASTWIG Jan zob. poz.103.

POTOCKI Michał zob. poz.15.

74. PRAWA

Prawa, kontytucye y przywileie Królestwa Polskiego, y Wielkiego X. Litewskiego, y wszystkich prowincji należących: na walnych seymiech koronnych od seymu Wiślickiego roku pańskiego 1347 aż do ostatniego seymu uchwalone. T.2-6; 8 Warszawa, Coll.Schol.Piarum, 1733-1782. 2°.

E.XXV, 215-216.

Prow.:1.Z Mniszchów Potocka. 2.B.Tul. 3.B.Kom.Sitk. 4.B.Pecz.; Nr 28- Dział IX.; h.

Opr.: sk. wyc. złoc., XVIII w.; T.8 prow.: Z Biblioteki Tulczyńskiej S.S.Potocki GAK; opr. półsk. XVIII w.

Pol.8.III.30/
2,3,4,5,6,;8

75. PROCESSUS

Processus judiciarius in causa...religiosis status saecularis et regularis spiritualibus...ad Tribunal Regni Petricoviense instituta ex eodomque Tribunali anno 1753. ad iudicium Terrestre Varsaviense remissa./b.m.dr./ 1758. 2°.

E.XXV,253.

Prow.:1.Potocka née Mniszech. 2.B.Tul. 3.B.Kom.Sitk.;h.

Opr.: tekst., XVIII w.

99294

76. PROMNICKI Tomasz

Inaccessa Sanctissimae Virginis montana ad solennem eiusdem Augustissimae Virginis Matris Elisabetham visitantis festi-

vitatem, devotissimo cultu et effectu per...demonstrata.
Cracoviae, ex off.Schedeliana, /1667/. 2°.
E.XXV,283. Rudnicka 1563.

Prow.:1.Sum M.Alberti Francisci Wesołowski Ph.D.Histor. Almae
Acad. Zamoscensi Professoris mpp.; pozostałe prow. 1
opr. jak poz. 69.

Pol.7.III.259 ad1.

77. PTOLEMAEUS Claudius

In hoc opere haec continentur: Geographiae Cl. Ptolemaei...
Schemata...correcta a Marco Beneventano...et Joanne Cotta...
Romae, impr. per Ber. Venetum de Vitalibus, expen.Evangeli-
sta Tossino, 1508. 2°.

knlb.140, map.34, sygn.A-C⁸D-E⁶F-N⁸a⁶b⁸Aa-Bb⁸Cc⁴.

Def.: brak skł. 0⁸.

Łodyński, z.1, poz.4 BMC 196;337. CBN 143,761-2. Brunet
4,954.

Prow.:1./Bibliothecae.../? zamazane. 2.Hic liber emptus in
licitatione post defunctum Casimirum Ostrowski Canoni-
ci /Cathedrae/ Cracoviensis. 3.B.Pecz.; Nr 4- Dział XXV.
4.Ciecierscy.

Opr.: deska, sk.brąz., wyc. śl., XVI w.
A-136-IV.

78. PUŁASKI Franciszek

Krótką annotacyą seymów...elekcyi y koronacyi...królów...Jana
Kazimierza, Michała, Jana III y Augusta II tudzież za pano-
wania ich kampanii...publicznieyszych dzieiów y rewolucyi ab
a.1648 ad annum 1733 ...Lublin, Soc.Jesu,1740. 2°.

E.XXV,404.

Prow.:1.Domus 3tiae probationis Viln. ad S.Raphaelem Anno
1752. 2. B.Pecz.; Nr 54- Dział V.

Opr.: półsk., XVIII w.

Pol. 8.III.211.

79. PYRRHYS de Varille

Réflexions politiques sur la Pologne ou lettres d'un patriote
modéré à son ami avec plusieurs autres lettres et un coup
d'oeuil sur les vues secretes que peuvent avoir les puissan-
ces de l'Europe par rapport à la situation actuelle de la Po-
logne, le 10 Juin 1770, Londre,/b.dr./, 1772. 8°.

E.XXV, 430.

Egz. a.

Prow.: 1. Z **Mniszchów J. Potocka**. 2. **Sophie Potocka**. 3. **B. Tul.**
4. **B. Kom. Sitk.**; h.

Opr.: **półsk.**, zniszczona, XVIII w.

Pol. 8. II. 2655.

Egz. b.

Prow.: 1. **Sta Potocki ChWK Strassburg 1772.**; **B. Tul.** 2. **B. Kom.**
Sitk. 3. **B. Pec.**; Nr 85- **Dział V.**

Opr.: **półsk.**, grzbiet wyc. złoc., "**B. Tul.**", XVIII w.
98067.

RADZIEJOWSKI Michał Stefan zob. poz. 113.

80. **RADZIWIŁŁ Mikołaj Krzysztof**

Hierosolymitana Peregrinatio... Thoma Tretero interprete.
Brunsberegae, apud G. Schönfels, 1601. 2°. **Wariant B.**

E. XXVI, 89. Rudnicka 1623.

Prow.: 1. zamazana. 2. **Ex Bibliotheca orientali/.../ Comit**
Rzewuski. 3. **Sta Potocki ChWK 1775 w War.** 4. **B. Kom. Sitk.**
5. **B. Pec.**; Nr 2- **Dział XV**; h.

Opr.: **półsk.**, grzbiet wyc. złoc., "**B. Tul.**", XVIII w.

Pol. 7. III. 733.

RÉPONSE à l'exposé préliminaire... zob. ŁOJKO F.F. poz. 52.

RERUM Moscoviticarum auctores zob. AUCTORES poz. 4.

81. **RZĄCZYŃSKI Gabriel**

Historia naturalis curiosa regni Poloniae... in tractatus XX
divisa. Sandomirae, typis Coll. S.J., 1721. 4°.

E. XXVI, 541.

Prow.: 1. **Sta Potocki ChWK 1775 w War.**; **B. Tul.** 2. **B. Kom. Sitk.**
3. **B. Pec.**, Nr 2- **Dział XXII**; h. 4. **Ciecierscy.**

Opr.: **półsk.**, wyc. złoc. "**B. Tul.**", XVIII w.

Pol. 8. II. 1180.

82. **/RZEWUSKI Seweryn/**

O sukcesyi tronu w Polsce rzecz krótka. Amsterdam, /b. dr./,
1789. 8°.

E. XXVI, 558.

Prow.: 1. **Marja Potocka. oycy mego.** 2. **B. Pec.**; Nr 9- **Dział VI.**
3. **Ciecierscy.**

Opr.: **półsk.**, XIX w.

Pol. 8. II. 2955.

83. /RZEWUSKI Wacław/
Soleae cursus ad vota Patriae prosperrimus, in viam Palati-
nam per ...Venceslaum...Rzewuski...à Collegio Camenecensi So-
cietatis Jesu adoratus. Leopoli, typis Coll. Leop. Soc. Jesu,
1737. 2°.
E. XXVI, 570.
Prow. i opr. jak poz. 69.
Pol. 7. III. 275 adl.
84. SARNICKI Stanisław
Annales sive de origine et rebus gestis Polonorum et Litua-
norum. /Kraków, Al. Rodecki/ nakł. autora, 1587. 2°.
E. XXVII, 140. Ossol. 2200. W. 517. PK 1283. DRK 71. Hor. 180
BPW 305. BUP 273.
Def.: Brak k. tyt. i 6 nlb.
Prow.: 1. Cte Jos. de Witte. 2. Sophie Potocka; B. Tul. 3. B. Pecz.;
Nr 28- Dział IV.
NB liczne podkreślenia w tekście.
Opr.: półperg., XVIII w.
Pol. 6. III. 87 adl.
85. Descriptio veteris et novae Poloniae. /Kraków, Al. Rodecki/,
1585. 2°
E. XXVII, 142. W. 484. PK 1284. DRK 71. BPW 306. BUP 274. Ossol.
2201.
Def.: Brak końca /jest do k. I₁/ War.?
NB liczne podkreślenia i marginalia.
Prow. i opr. jak poz. 84
Pol. 6. III. 88 adl.
86. /SCHMIDT Friedrich August/
Abrégé chronologique de l'histoire de Pologne. Varsovie et
Dresde, M. Gröhl, 1763. 8°.
E. XXVII, 224.
Prow.: 1. B. Pecz.; Nr 533- Dział V.
NB Notatki dotyczące treści dzieła i tłumaczenia ręką XIX w.
na wykł. i k. ochr.
Opr.: sk. marmoryzowana, grzbiet wyc. śl., XVIII w.
Pol. 8. II. 3061.
87. SKARSZEWSKI Leszczye Wojciech
Prawdziwy stan duchowieństwa w Polsce. Kalisz, /druk/ J. K. M.
i Rzeczyposp., 1777. 8°.

E.XXVIII, 173.

Prow.: 1. wycięta. 2. Ad usum Fr. .../zamazane/. 3. B. Pecz.

Opr.: sk. marmoryzowana, wyc. śl., XVIII w.

98075.

88. SLACHETKA Stanisław

Phoenix alter. Sive oratio de sancto Thoma Aquinate... Cracoviae, in off. Christ. Schedelij, /1649./. 2⁰.

E.XXVIII, 219.

NB Liczne podkreślenia w tekście.

Prow. i opr. jak poz. 69.

Pol. 7.III.254 adl.

SOLEAE cursus ad vota Patriae ... zob. poz. 83

89. STANISŁAW I Leszczyński, król polski

Commerce de lettres entre deux amis de sentiments differens, au sujet de la diète d'élection et des proclamations de Stanislas Leszczyński et de l'électeur de Saxe. /B.m.dr./, 1764, 4⁰.

E.XXI, 223.

Prow.: 1. Potocka née Mniszech. 2. B. Tul. 3. B. Kom. Sitk. 4. B. Pecz.;

Nr 1114 - Dział V; h.

Opr.: półsk., grzbiet wyc. złoc. "B. Tul.", XVIII w.

Pol. 8.II.898.

90. Stanislas le Grand dans l'infortune ou lettre de cet auguste monarque à la reine de France sa fille. Où il détaille de la manière la plus touchante, les dangers qu'il a couru en sortant de Dantzic durant le siège de cette ville. Francfort et Leipzig, /b.dr./, 1759. 8⁰.

E.XXI, 222.

Prow.: 1. B. Kom. Sitk. 2. B. Pecz.; nr 90- Dział V; h.

Opr.: brosz., na dolnej okł. ślady nadpalenia, XVIII w.

242079

91. La voix libre du citoyen, ou observation sur le gouvernement de Pologne. Cz. 1-2. /B.m.dr./, 1749. 8⁰.

E.XXI, 222.

Prow.: 1. B. Pecz.; Nr 87- Dział V; h.

Opr.: sk. jasna marmoryzowana, grzbiet wyc. złoc., XVIII w.

Pol. 8.II.2963.

92. /STAROWOLSKI Szymon/

Institutorum rei militaris libri VIII. Cracoviae, off. Ch. Schedelij, /1639 lub 1640/. 2⁰.

- E.XXIX, 192. Rudnicka 1875.
Def.: brak k.tyt. oraz k. wstępnych. Zaczyna się od k.A.
Pow.: 1.Sta Potocki ChWK. 2.B.Kom.Sitk. 3.B.Pecz.; Nr 4-Dział
XXX; h. 4. Ciecierscy.
Opr.: sk. marmoryzowana, grzbiet wyc. śl., XVIII w.
Pol.7.III.239 adl.
93. *Laudatio Almae Academiae Cracoviensis. Cracoviae, off.*
Ch.Schedelii 1639. 2°.
E.XXIX, 194
Def.: brak końca
Pow. i opr. jak poz. 92
Pol.7.III.240 adl.
94. *Penultima seu de...ratione historiarum legendi commenta-*
rius... Venetiis, apud haer. D.Zenarii, 1620. 8°.
E.XXIX, 199.
Prow.: 1.wycięta. 2./J.A.Załuski/ i podkreślenia na k.tyt.
typowe dla Załuskich. 3.Potocka née Mniszech. 4.B.Kom.
Sitk. 5.B.Pecz.; Nr 11- Dział XVI; h. 6.Ciecierscy.
NB: "rarissimus" - notka u dołu k.tyt.
Opr.: polsk., wyc. złoc. "B.Tul", XVIII w.
Pol.7.II.256.
95. *Polonia nunc denuo recognita et aucta. /Wolfenbüttel 1656*
lub Gdańsk 1669./ .4°.
E.XXIX, 200-201.
Def.: brak k.tyt.
Prow.: 1.Anno 1676 die 28 Martij liber donatus M.Michaeli La-
socki castellanidae Visogrodiensi /inną ręką/ a magni-
fico Adamo Walewski castellano /Inolodensi?/. 2.Sta
Potocki ChWK; B.Tul. 3.B.Kom.Sitk. 4.B.Pecz.; Nr 1-
Dział XXV.
NB notka na wykł. nie odczyt.
Opr.: perg., wyc. starty, znak własnościowy Lasockiego?, XVII w.
Pol.7.II.502.
96. *Tractatus tres. I. Polonia. II. Sarmatiae Bellatores. III. Scrip-*
torum Polonicorum Hecatontas. /gr./. Wratislaviae, apud J.J.
Kornium, 1733. 4°.
E.XXIX, 210.
Prow.: 1.?-ślady po usuniętym dużym ekslibrisie. 2.B.Pecz.;
Nr 24- Dział V. 3./Ex Bibl. Traeteriana? -/piecz. z h.
Sreniawa./.

Opr.: tekt., XVIII/XIX w.

Pol. 8.II.1240.

97. Vitae antistitum Cracoviensium...Additis Hexastichis...Christophori Contscii. Cracoviae, apud Vid.et hear. F.Caesarii, 1658. 2°.

E.XXIX, 212.

Prow.: 1.Ex cathalogo librorum Joannis de Witte Colonell. Artill.Regni empt.Varsoviae fl.8.Aug. 1762. 2.Sophie Potocka. 3.B.Tul. 4.B.Pecz.; Nr 32-Dział V.

Opr.: perg., XVII w.

Pol. 7.III.527.

98. SUSZYCKI Remigiusz

Panegyricus illustrissimo...Andreae...Olszowski...archiepis-
copo Gnesnensi...in solenni primoque eius Gnesnam ingressu
a...consecratus.

E.XXX, 74.

Def.: brak k.A₁₋₂ - uzupeł. ręcznie.

NB Podkreślenia w tekście, marginalia.

Prow. 1 opr. jak poz.69

Pol.7.III.265 ad1.

99. z SZAMOTUŁ Grzegorz

Processus iuris brevior Joannis Andreae pro tyrunculis reso-
lutus. Kraków, F.Ungler, 1531. 8°.

E.XXX, 197. W.80.PK 1471. FG.396. Hor.207.BPW. 342. BUP.97.

Ossol.2491.

Prow.: 1.Archidiac. Posnan./ na k.tyt. tą samą ręką u dołu:
Crac.ex of. Ungleriana 1531!/. 2.Sta Potocki ChWK 1775
w War.; B.Tul. 3.Z Księgozbioru Sitkowieckiego. 4.B.
Pecz.; Nr 5-Dział IX.; h.

NB 1 flor;

Opr.: półsk., grzbiet wyc.śl. i złoc., "B.Tul", XVIII w.

Pol.6.II.1

SZEPTYCKI Leon zob. poz.102.

100. TASSO Torquato

/Goffred abo Jeruzalem wyzwolona...Przekładnia Piotra Kocha-
nowskiego/. Kraków, druk.F.Cezarego, 1618. 4°.

E.XXXI, 57. Rudnicka 1954.

Def.: brak k.tyt.; od s.543 uzupełnienia całych stron lubich
części ręcznie, XIX w.; W Bibliotece UMK doklejono k.
tyt.ksero z 1618 r.

- Prow.: 1. Szczęsny Potocki. 2. B. Kom. Sitk.; Potocki Jarosław.
3. B. Pecz.; Nr 38-Dział II; h.
- Opr.: sk. marmoryzowana, wyc. śl., XVIII w.
- Pol. 7. II. 503.
101. TEMBERSKI Stanisław
Aula Dei... aeterni... cultui dicatam... Stanislaus Witowski...
tradidit... Mathiae Żubieński consecrandam. Varsaviae, in
off. P. Elert, 1649. 2°.
E. XXXI, 82.
Prow. i opr. jak poz. 69.
Pol. 7. III. 255 ad1.
102. /TORI Józef Maria/
Illustrissimo... Leoni Szeptycki episcopo Leopoliensi... hi-
storico-theologico-canonicas propositiones... iuxta... Grego-
riane collectionis librorum... exhibent propugnandas... Leopo-
li, typis confraternitatis Santissime Trinitatis, 1750. 2°.
E. XXXI, 228.
Prow.: 1. Magnifico ac pio Domino Dno Johanni de Vitte Rei
Tormentariae in exercitu p./.../ Tribuno in devictis-
simi animi significationem has theses. D. Joseph Tori
Cler. Theatin/... dalej nieczyt. i obcięte przez in-
troligatora/. Pozostałe prow. i opr. jak poz. 69.
Pol. 7. III. 278 ad1.
103. TRETER Tomasz
De episcopatu et episcopis ecclesiae Varviensis opus... nunc
primum... usui publico datum. -/Acc.:/Chronicon de vitis epis-
coporum Varviensium per Joannem Plastwig... Cracoviae, typis
F. Cezary, impressis M. Treteri /po 1 V/1685. 2°.
E. XXXI, 311; XXIV, 346. Rudnicka 1998.
Prow.: 1./.../Rybożyński d. 21 luty 1768. 2. Sta Potocki ChWK;
B. Tul.
NB Opus rarissimus. 24 Florenis..., /XVIII w./
Opr.: perg., XVII w.
Pol. 7. III. 24-25.
104. /TRONSON Louis/
Examens particulier sur divers sujets, propres aux eccle-
siastiques et a toutes les personnes qui veulent s'avancer
dans la perfection, par un Pretre de Clergé. 4-me édition.
Partie 1-2. Avignon, chez Claude Delorme, 1724. 8°.

Barbier, Dict. des ouvrages anonymes, t.2, 364.
Prow.: 1.L.Melire Drétre. 2.B.Kom.Sitk. 3.B.Pecz.; Nr 201-
Dział I; h.

Opr.: sk., grzbiet wyc. złoc., XVIII w.
Ob.8.II.731.

105. TWARDOWSKI Samuel

/Przeważna legacya...Krzysztofa Zbarskiego...od Zygmunta
III...do...sołtana cesarza Mustafy w roku 1621... Kraków,
druk. F.Cezarego, 1639. 4°.
E.XXXI,436.

Def.: brak k.tyt.

Prow.: 1.Stephani /Osiwski/. 2.B.Pecz.; Nr 30-Dział II.

NB wiersze i sentencje religijne na k.ochr.

Opr.: perg., złoty, XVII w.

Pol.7.II.498.

106. VIA

Via Palatina sub ingressum in sui Palatinatus provinciam...
Vladislai...Myszkowski...panegyricie adornata a Gostomiano
Societatis Jesu Collegio. Cracoviae, F.Cezarii, 1650. 2°.
E.XXII, 673.

Prow.i opr. jak poz.69.

Pol.7.III.256 adl.

107. VIMINA Alberto

Historia delle gverre civili di Polonia divisa in cinque
libri... Relatione della Moscovia, e Svetia...Venetia, ap-
presso G.P.Pinelli, /po 31 X/1671. 4°.

E.XXXIII,41. Rudnicka 2076.

Prow.: 1.Sta Szczę.Potocki ChWK; B.Tul. 2.B.Kom.Sitk. 3.B.
Pecz.; Nr 8-Dział V.

Opr.: perg.,XVII w.

Pol.7.II.5922.

108. WCISŁOWSKI Walenty Józef

Gemma orbis Poloni cervus, ad fontes theologicos accurrens.
...Pauli...Woiakowski, ecclesiae cathedralis premysliensis
archidiaconi,... per...demonstratus. Zamosci,typis Univer-
sitatis, 1715. 2°.

E.XXXII,270.

Prow. i opr.jak poz.69

Pol.7.III.272 adl.

109. WOJSZWAROWICZ Kazimierz Jan
Orator polityczny weselnym y pogrzebowym służący : aktom...
na trzy części rozdzielony. ...Kraków, druk.F.Cezarego, 1648.
2°.
E.XXXIII, 228-230. Rudnicka 2110.
Prow.: 1.wycięta. 2.Z Mniszchów Potocka. 3.B.Tul. 4.B.Pecz.;
Nr 65-Dział XVII; h.
NB Na k.ochr. przed k.tyt. karta tytułowa ręczna, ozdobiona
złotym kolorem; druga k.tyt. ręcznie złotem kolorowana.
W drugiej części marginalia.
Opr.: perg., XVII w.
Pol.7.III.528.
110. ZAŁASZOWSKI Mikołaj
Ius Regni Poloniae. T.2. Iuris Regni Poloniae ex statutis
et constitutionibus eiusdem Regni M.D.L. collecti additio-
nibus ex jure civili romano canonico...Posnaniae, typis
Academicis, 1702. 2°.
E.XXXIV, 120.
Prow.: 1.Ex libris Casimiri /.../SRM Sen/atoris/ consuli Leo-
pol/iensi;/inną ręką/per N/obi/lem Thomam Ziętkie-
wicz devnit ad me Eduardum Josephum Dulski. 2.Dla J.W.
/Rz/ewuskiej Hel. 3.B.Kom.Sitk. 4.B.Pecz.; Nr 13-
Dział IX; h. 5.Ciecierscy.
Opr.: sk. ciemna, wyc. śl., XVIII w.
Pol.7.III.9/2
111. Z/AŁUSKI/ J/ózef/ A/ndrzej/
Anecdota Jablonoviana... Varsaviae, typis S.R.M. et Reipub-
licae in Collegio Scholarum Piarum, 1752. 4°.
E.XXXIV, 187. IX, 249
Prow.: 1.B.Pecz.
Opr.: sk, grzbiet wyc. złoc., XVIII w.
98087
ZAMOYSKI Tomasz Józef zob. poz.72
112. ZBIÓR
Zbiór mów różnych w czasie dwóch seymow ostatnich r. 1775 y
1776 mianych. T. 1-3. Poznań, druk.J.K.M., 1777. 8°.
E.IX, 461.
Prow.: 1.wycięta.? 2. wycięta?. 3.B.Pecz.; nr 27-Dział VI.
Opr.: sk, XVIII/XIX w.
Pol.8.II.2950.

113. /Pozycja niezidentyfikowana/

/Bez autora, tytułu, miejsca, roku, drukarza/, /XVII w./
k.nlb.18. 2°., sygn.) (²A¹/⁻²B²F²G²H²C²D²E²/1¹/, 10 ale-
gorycznych miedziorytów w tekście, /150 x 110 mm/.

Def.: brak k.tyt. i końca

Dotyczy prymasa Michała Stefana Radziejowskiego.

[incip.] k.) (₁ Eminētissime cardinalis/ celsissime et re-
verēdissime/ Archipraesul,/ Regni Poloniae Primas/ primeq;
princeps/. Nondum in Vaticana Te satis/ coluimus, cum et in
principe/ Sarmatiae purpura te adora/re nostra molitur te-
nuitas/.

/expl./ k.E₂v. -Svadaq Radzieiovianum/ Calluerint coluisse
nomen./

NB na k.) (₁ ręką XVII w. data 1690. /por.E.XXVI, 57-58.

Prow. i opr. jak poz. 69.

Pol.7.III.273 ad1.

Indeks proveniencji

Amendowski Apolinary /bernardyn/ 42

Bernaedyni - Nieśwież 12,42

Biblioteka Komandorii Sitkowieckiej, zob. też Potocki Jarosław
3,4,5,13,14,17,18,19,20,21,23,25,26,28,29,30,32,33,36,37,38,
39,49,50,51,52,56,58,59,60,61,62,63,64,67,70,71,74,75,79a-b,
80,81,89,90,92,94,95,99,100,104,107,110.

Biblioteka Peczarska, zob. też Potocki Franciszek Salezy
3,4,5,6,10,13,14,17,18,19,20,21,22,23,24,25,26,28,29,30,31,32,
33,34,35,36,38,39,40,42,44,46,49,50,52,53,56,58,59,60,62,63,
64,65,66,67,69,71,73,74,77,78,79b,80,81,82,84,86,87,89,90,91,
92,94,95,96,97,99,100,104,105,107,109,110,111,112.

Biblioteka Tulczyńska, zob. też Potocki Stanisław Szczęsny
4,13,17,18,19,21,22,23,24,25,26,28,29,30,33,36,37,38,39,40,
49,51,52,61,62,63,65,67,69,74,75,79a-b,80,81,84,88,89,92,94,
95,97,99,103,107,109.

Breteau Jean Francois 46

Ciecierscy 3,13,17,30,58,59,60,62,65,77,80,81,82,92,94,110.

Drétre Melire 104

Dulski Edward Józef 110

Harworthey Jos. 21

- Heybowicz Fr. 12
/Jezuici/ - Wilno 6,78
Karmelici - Kraków 35
Karwowski Adam 61
Karwowski Mateusz 61
Kozłowski Aleksander 71
Łapczyński R.P. 29
Lasocki Michał 49, 95
/Mniszech Jerzy August/ 17,26,30
/Osiewski/ Stefan Antoni 105
de Postell Petrus o. 15
Potocka Józefa Amelia z Mniszchów 13,14,17,19,23,25,26,30,33,36,
37,38,39,40,50,61,63,64,67,74,75,79a,89,94,109.
Potocka Maria 5,82
Potocka Zofia 21,22,29,79a,84,97.
Potocki Franciszek Michał 15
Potocki Franciszek Salezy, zob. też Biblioteka Peczarska 51
Potocki Jarosław, zob. też Biblioteka Komandorii Sitkowieckiej
56,58,59,60,100.
Potocki Stanisław Szczęsny, zob. też Biblioteka Tulczyńska 4,5,
18,24,32,49,51,52,63,65,79b,80,81,92,95,99,100,103,107.
Poznań - Archidiakon /?/ 99
Rybczyński 103
/Rzewuska Helena/ 110
z Rzewuskich Potocka Maria 46
Rzewuskich Biblioteka Orientalna 80
Święcicki Marcin 61
Traeteriana Biblioteka 96
Walewski Adam 95
Wesołowski Franciszek 1,45,55,76
Witte Jan 22,28,29,97,102.
Witte Józef 22,28,69,84.
Załuski Józef Andrzej 21,94.
Ziętkiewicz Tomasz 110.

Maria Strutyńska

PRE-1801 PRINTED BOOKS FROM THE POTOCKIS
OF TULCZYN COLLECTION IN THE
NICOLAUS COPERNICUS UNIVERSITY LIBRARY IN TORUŃ

Summary

During the 1987-88 clean-up in the library stacks 113 pre-1801 printed books bearing the Potockis of Tulczyn ownership marks were found. They had belonged to Stanisław Szczęśny Potocki /1752-1805/, his second wife Józefa Amelia née Mniszech /1752-1798/, his third wife Zofia primo voto Witte /1760-1822/, famous of her beauty, and their heirs: Jarosław Potocki /1784-1728/, marshall of the court of Russia, honorary commander of the Order of Malta, and owner of the Sitkowce Commandery Library /named from the village Sitkowce in Podolia/, as well as Franciszek Salezy Potocki /1877-1949/, owner of a library in Peczara manor in Podolia. All those books were purchased by the Nicolaus Copernicus University library due to the efforts of professor Ludwik Kolankowski /1882-1956/, its director. He had on mind the university's research and reference needs, and while he was probably not indifferent to provenance, it was not the most important element to him.

Among the books in question there are books of great and incommensurable value, as Atlas Beneventana /1508/ and the first edition of Maciej of Miechów chronicle /1519/. Beside them we can identify writings by M.Kromer, J.Herbert, Z.Herberstein, A.Gwagnin, S.Sarnicki, W.Goślicki, W.Kochowski. A.M.Fredro, Ł.Opaliński, T.Treter, S.Starowolski, A.F.Modrzewski, numerous constitutions and legal collections, legal works by Dogiel, political treatises pertaining to the 18th-century Poland, literary work by Jan Kochanowski and Stanisław Herakliusz Lubomirski, as well as several luxury French publications and histories of Great Britain. Eight items were printed in the 16th century, 44 in the 17th, and 61 in the 18th.

The existence of this provenance group may help stress once again Ludwik Kolankowski's merits for the university and we hope this attempt at a brief description will in the future facilitate inquiry into this important aristocratic library.

Spis ilustracji

/Zdjęcia wykonała Ewelina Jasińska

- pracownia fotograficzna Biblioteki UMK w Toruniu/

1. Karta tytułowa z proveniencjami: 1. Archidiaconus Posnaniensis 2. Sta Potocki ChWK. 3. Bibliotheca Tulczyńska. 4. Z Księgozbioru Sitkowieckiego. /poz.99/.
2. Wyklejka górnej okładziny z ekslibrisem Jerzego Augusta Mniszcha i ekslibrisem Biblioteki Komandorii Sitkowieckiej. /poz. 26/.
3. Karta tytułowa z podpisem "Potocka née Mniszech; pieczęcią Biblioteki Peczarskiej i ozdobną pieczęcią sygnetową z herbem Pilawa oraz sentencją "Scutum opponebat scutis". /poz.89/.
4. Karta tytułowa z proveniencjami i z podkreśleniami typowymi dla Biblioteki Załuskich. /poz.94//Por. H.Juszczakowska, Załuscia... /w:/ Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi, z.2, s.43, tabl.5./.
5. K.A₂ Proveniencje: I.A.Zaluski; Sophie Potocka; Biblioteka Tulczyńska; Z Księgozbioru Sitkowieckiego. /poz.21/.
6. Karta tytułowa z proveniencjami: Jos. de Witte; Sophie Potocka; Bibliotheca Tulczyńska; Biblioteka Peczarska. /poz.22/.
7. K.A₂ z zapisem proveniencyjnym Jana Witta. /poz.22/.
8. Grzbiety opraw z wytłoczonym znakiem "B.Tul".
9. Karta tytułowa z proveniencjami. Nowym elementem jest "Pieczęć Xięgozbioru Ciecierskich/. /poz.81/
10. Fragment ryciny z karty przedtytułowej z zapisem Jarosława Potockiego. /poz.58/.
11. Górna okładzina oprawy z superekslibrisem króla francuskiego Ludwika XV. Oryg. 440 x 300 x 60 mm. /poz.58/.
12. Powiększenie ekslibrisu Biblioteki Komandorii Sitkowieckiej Jarosława Potockiego. Oryg. 30 x 25 mm.
13. Powiększenie ozdobnego ekslibrisu Jarosława Potockiego. Oryg. 105 x 70 mm. /poz.56/.

1. Karta tytułowa z proveniencjami: 1. Archidiaconus Posnaniens. 2. Sta Potocki ChWK.
2. Bibliotheca Tulczyńska. 4. Z księgozbioru Sitkowieckiego. /poz. 99/

2. Wyklejka górnej okładziny z ekslibrisem Jerzego Augusta Mniszcha
i ekslibrisem Biblioteki Komandorii Sitkowieckiej. /poz. 26/

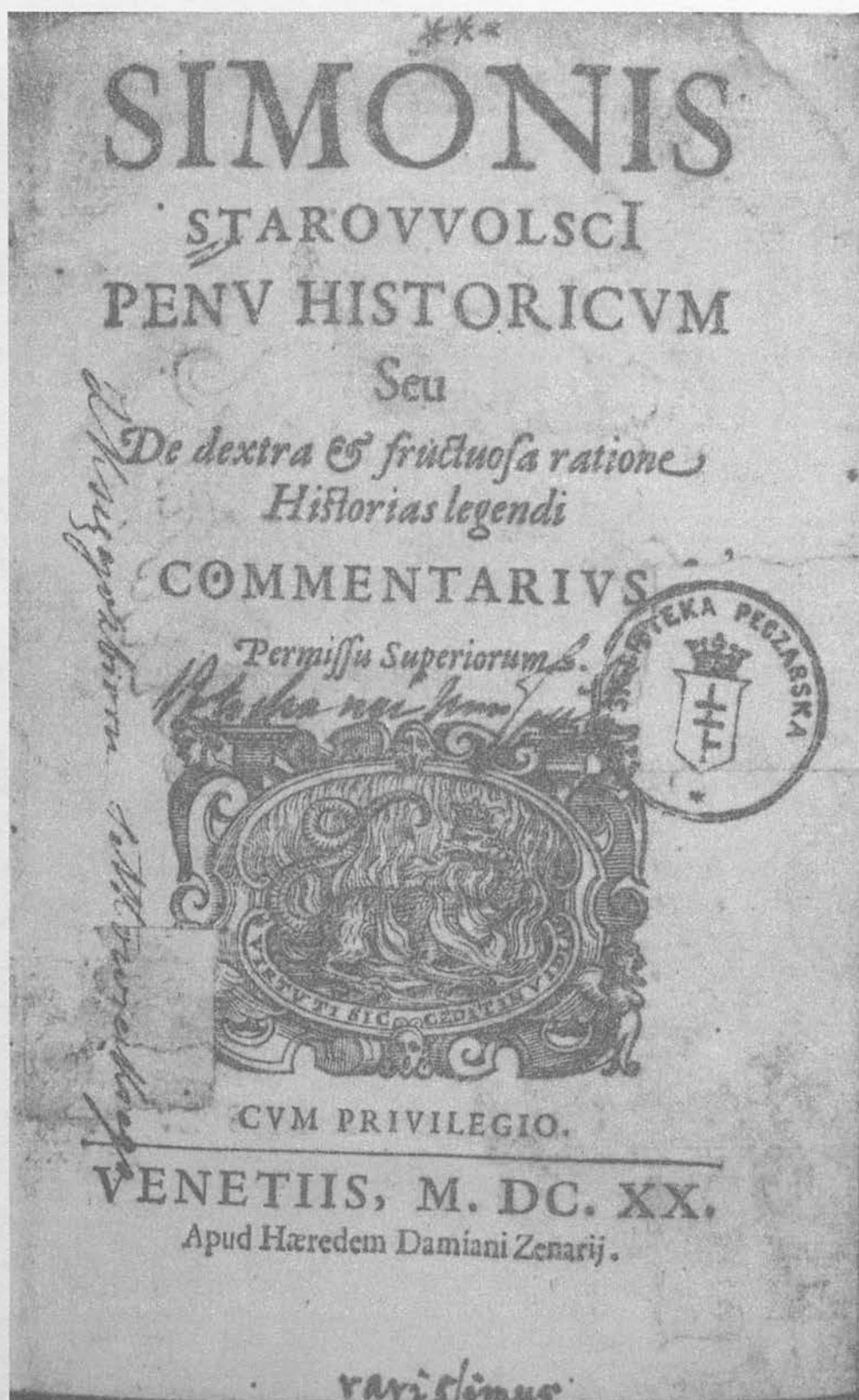
COMMERCE
de
L E T T R E S
entre deux Amis
De Sentimens differens, au sujet
de la Diète d'Élection, & des
Proclamations
de
Stanislas Leszczyński,
& de
l'Électeur de Saxe.

Potocka née Mniszech

M DCC XXXIV.

3. Karta tytułowa z podpisem "Potocka née Mniszech, pieczęcią Biblioteki Peczarskiej i ozdobną pieczęcią sygnetową z herbem Pilawa oraz sentencją "Scutum opponebat scutis".
/poz. 89/

4. Karta tytułowa z proveniencjami i z podkreśleniami typowymi dla Biblioteki Załuskich. /poz. 94//Por. H. Juszcakowska, Załusciana... /w/ Z Badań nad Polskimi Księgozbiorami Historycznymi, z. 2, s. 43, tabl. 5/

~~Sophie Potocka~~

ANDREÆ MAXIMILIANI FREDRO

CASTELLANI LEOPOLIENSIS

Gestorum Populi Poloni,

Sub I.A. ZALUSKI

HENRICO VALESIO

POLONORUM,

Postea verò Gallia Rege

LIBER Bibliotheka

Ratio scripturae Tulczynska

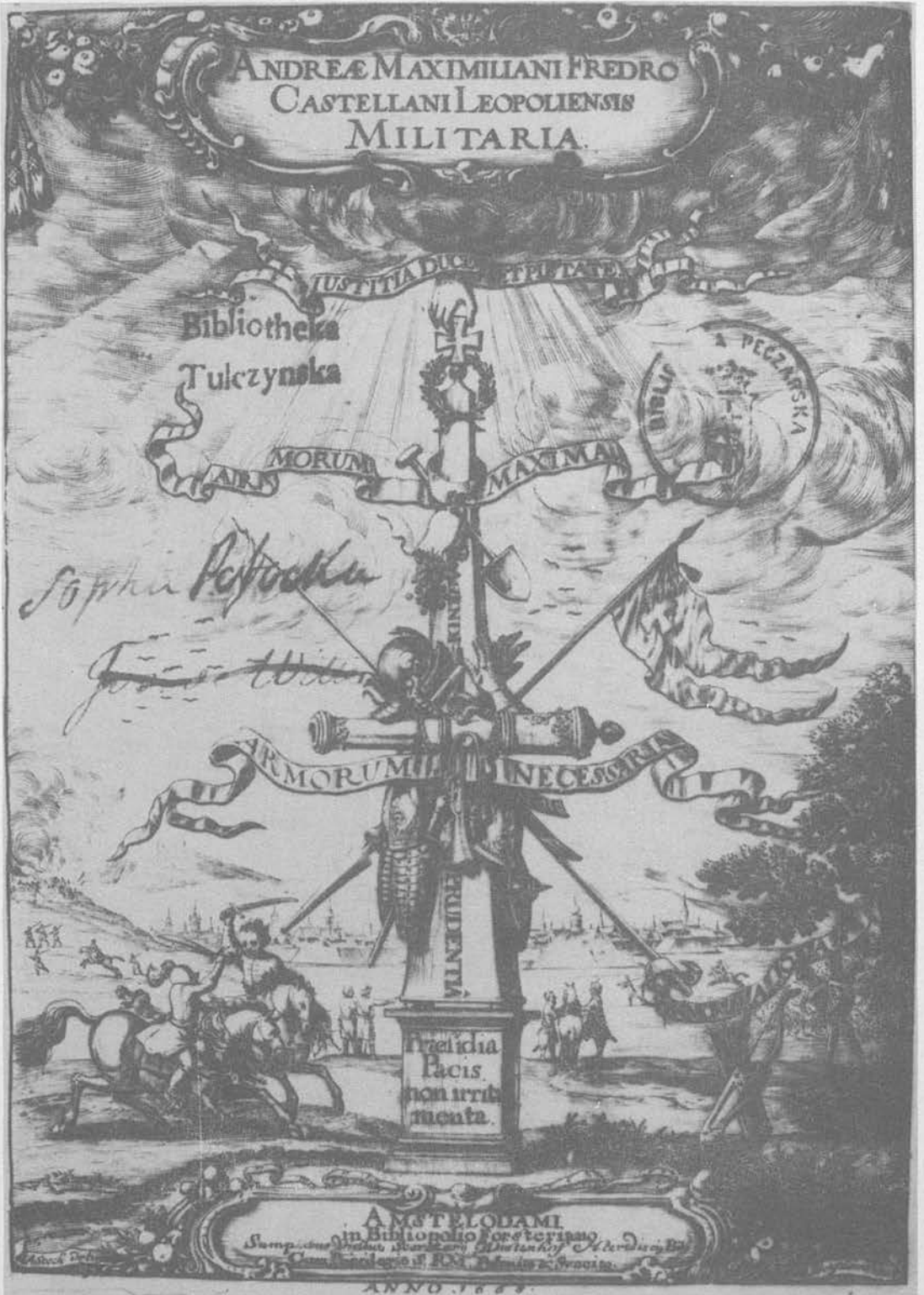

*S*criptorum taciturnitas famam virtutis populorum ducit in occasum, nec plus vivit ea in oculis hominum, nisi quantum unus hominis occupat aetas, aut factorum recens secum trahit memoria. Interim cum vita hominis, memoria senescente, ingloria oblivio, Silentia famam indicit, & reticet universa; Unde dubitare non de vium, plusne injuria detur virtuti, quae reticetur, aut alicui populo, qui recte factis, vel erroribus majorum, in obscuro ignorantiae positus, quae sibi sequenda, aut vitanda, quaeve corrigenda in republica ignorat, sublatâ magistrâ posteritatis

A 2

Histo-

5. K.A₂. Proweniencje: I.A.Zaluski; Sophie Potocka; Biblioteka Tulczyńska; Z księgozbioru Sitkowieckiego. /poz. 21/

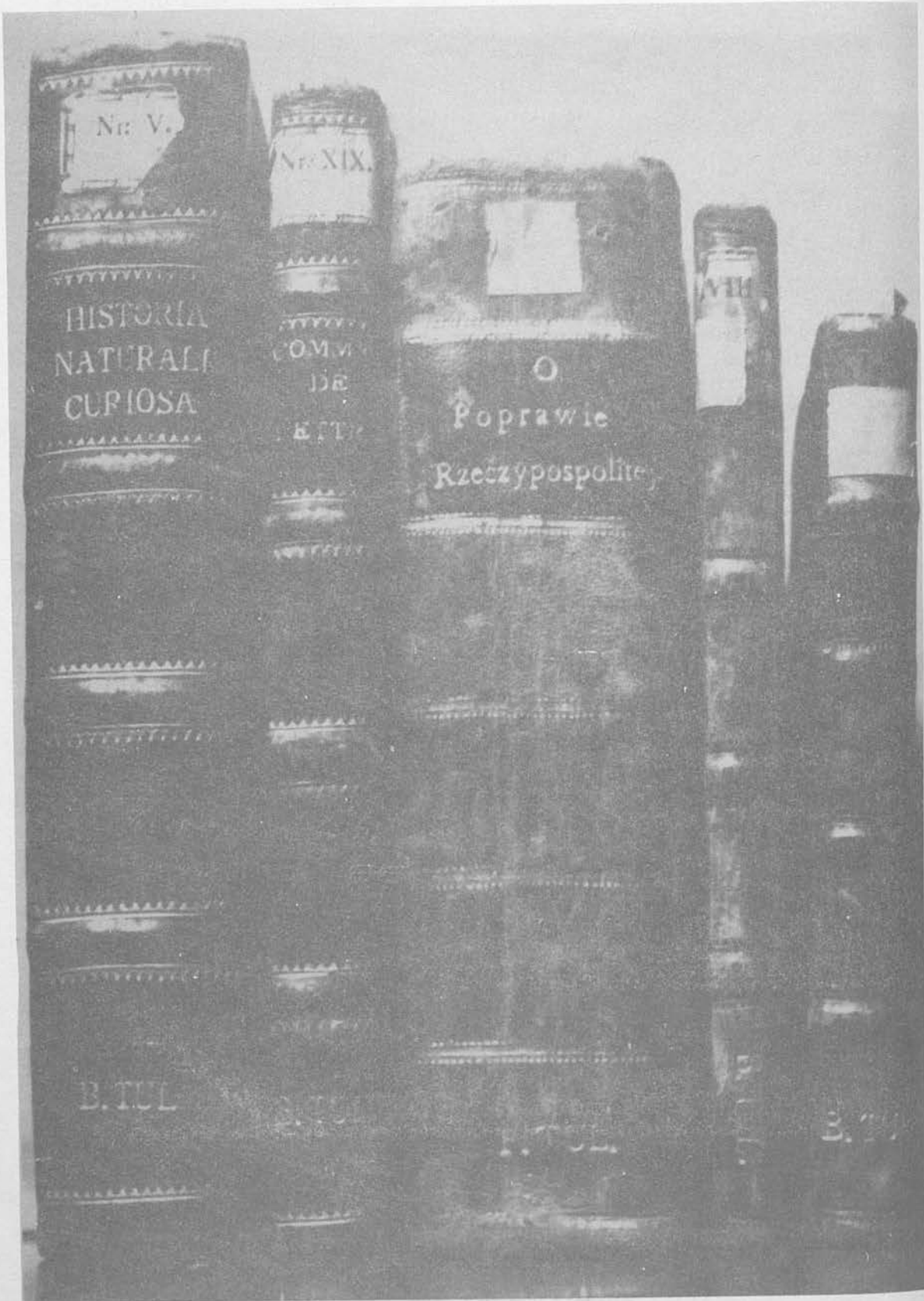
6. Karta tytułowa z proveniencjami: Jos. de Witte; Sophie Potocka; Bibliotheka Tulczyńska; Biblioteka Peczarska. /poz. 22/

ANDREÆ MAXIMILIANI FREDRO
CASTELLANI LEOPOLIENSIS
MILITARIUM,
SEU
AXIOMATUM BELLI
AD
HARMONIAM TOGÆ ACCOMMODATORUM

LIBRI DUO.

*Cum Catalogo Librorum Joannis
de Witte v. Colon: Artill. Regi
Accessere minutiora quædam, ejusdem
Authoris scripta.*

7. K.A₂ z zapisek proweniencyjnym Jana Wit-
ta. /poz. 22/

8. Grzbiety opraw z wytłoczonym zamkiem "B.Tul.". Nalepki u góry są prawdopodobnie sygnaturami Biblioteki Peczarskiej

HISTORIA
NATURALIS
CURIOS
REGNI POLONIAE,
MAGNIDUCATUSLITVANIAE,
ANNEXARUMq; PROVINCIARUM
IN
TRACTATUS XX
DIVISA:

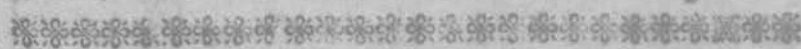
Ex *Manuscriptis*

Scriptoribus probatis, servata primigenia eorum
phraſi in locis plurimis, ex M. S. S. variis, Testi-
bus oculatis, relationibus fide dignis, experimentis,

DESUMPTA

Operá

P. GABRIELIS RZACZYNSKI Soc. JESU.

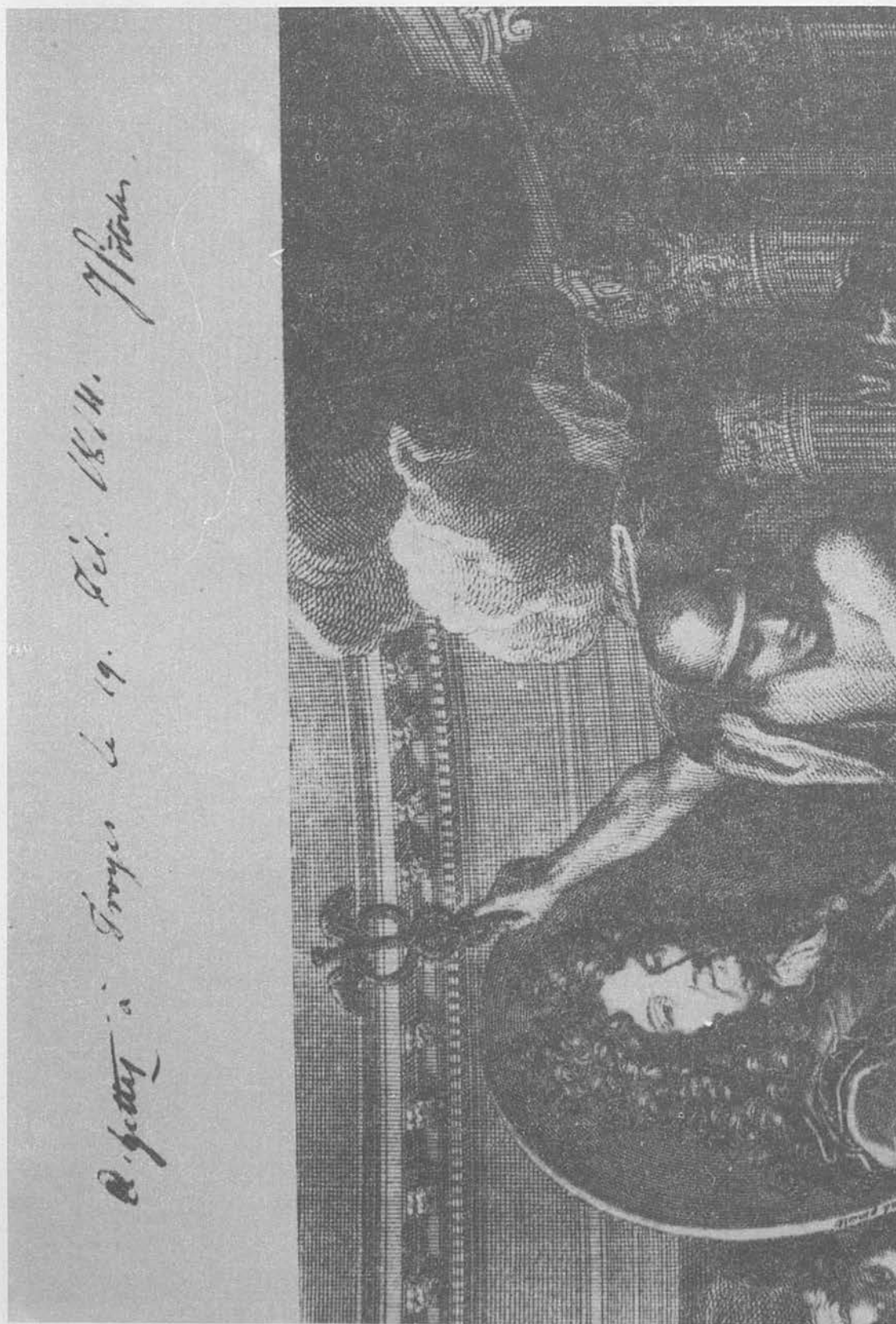
SANDOMIRIAE.

Typis Collegii Soc. JESU. Anno

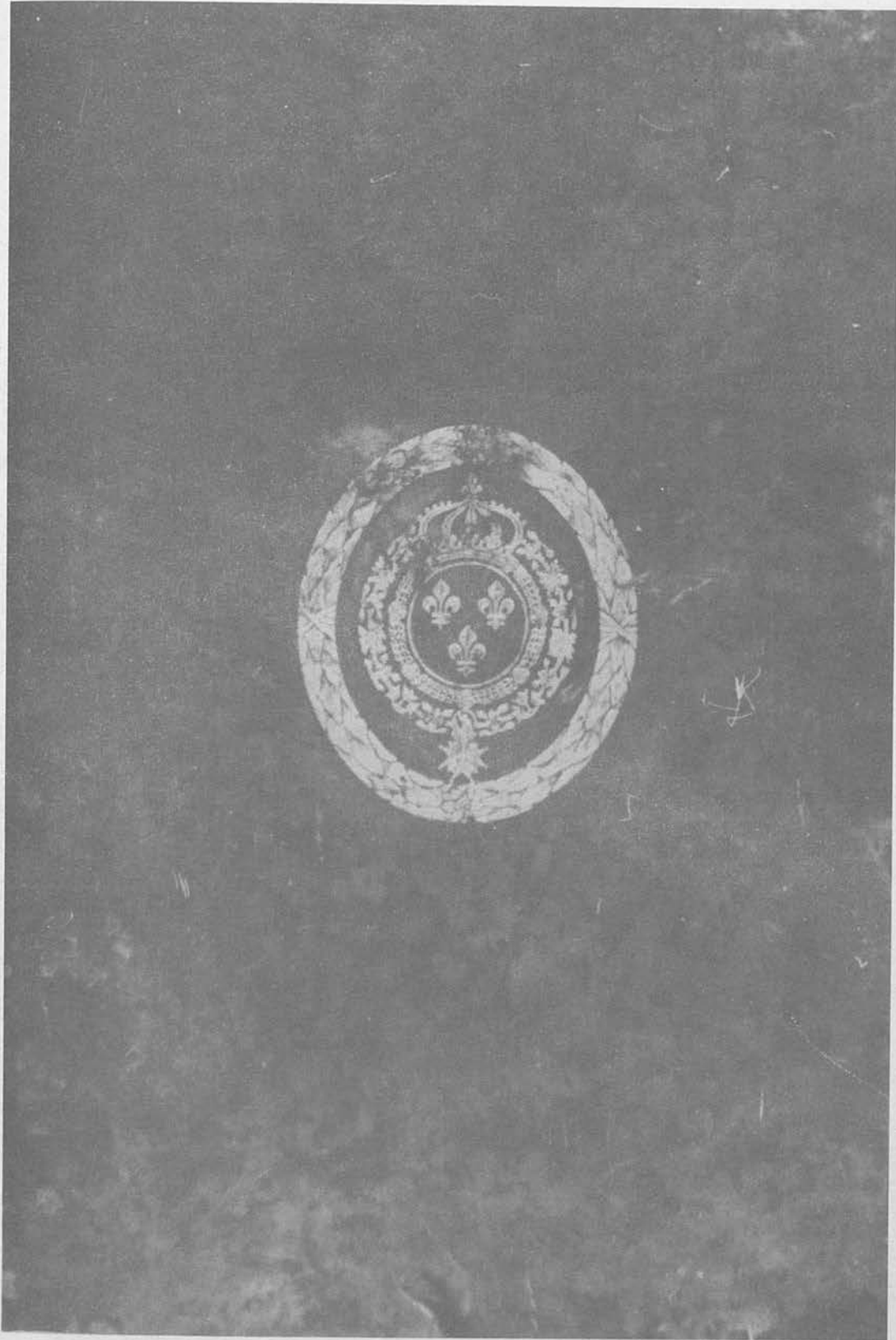
1745

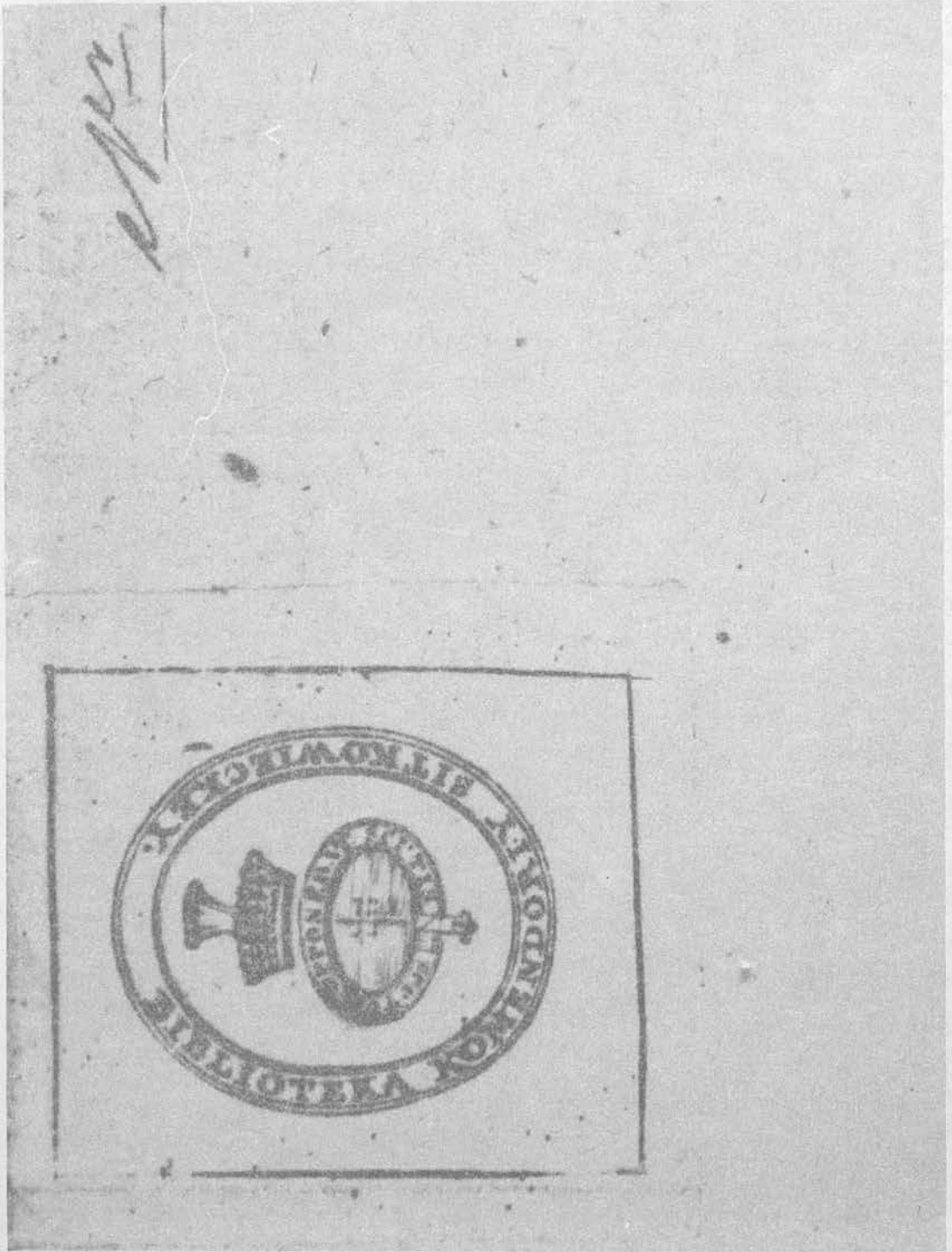
9. Karta tytułowa z proveniencjami. Nowym elementem jest "Pieczęć Xiegozbioru Ciecierskich". /poz. 81/

10. Fragment ryciny z karty przedtytułowej z zapisem Jarosława Po-
tockiego. /poz. 58/

11. Górna oładzina oprawy z supereklibri-
sem króla francuskiego Ludwika XV. Oryg. 440
x 300 x 60 mm. /poz. 58/

12. Powiększenie ekslibrisu Biblioteki Komandorii Sitkowieckiej Jarosława Potockiego. Oryg. 30 x 25 mm

13. Powiększenie ozdobnego ekslibrisu Jarosława Potockiego. Oryg.
105 x 70 mm. /poz. 56/

